

Universitätsbibliothek Wuppertal

Cassii Dionis Cocceiani Rerum Romanarum

Cassius

Lipsiae, 1849

53

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-5005](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-5005)

διαφόρου οἱ ὄντος σταλέντα ἐς τὴν Ῥώμην ἐδολοφόνησεν, καὶ ἐς τε
 2 τὸ συνέδριον ἐσήγαγε καὶ καταψηφισθέντα ἀπέκτεινεν. καὶ τὴν
 Καπρίαν παρὰ τῶν Νεαπολιτῶν, ὥνπερ τὸ ἀρχαῖον ἦν, ἀντιδύσει
 χώρας ἠλλάξατο. κεῖται δὲ οὐ πόρρω τῆς κατὰ Συρρεντὸν ἡπείρου,
 χρηστὸν μὲν οὐδέν, ὄνομα δὲ καὶ νῦν ἐτι διὰ τὴν τοῦ Τιβερίου
 ἐνοίκησιν ἔχουσα.

ΝΓ τότε μὲν ταῦτα ἐγένετο, τῷ δὲ ἐξῆς ἔτει ἔκτον ὁ Καῖσαρ ἤρξε,
 726 καὶ τὰ τε ἄλλα κατὰ τὸ νομιζόμενον ἀπὸ τοῦ πάνν ἀρχαίου ἐποίησε,
 καὶ τοὺς φακέλους τῶν ῥάβδων τῷ Ἀγρίππῃ συνάρχοντί οἱ κατὰ
 τὸ ἐπιβάλλον παρέδωκεν, αὐτὸς τε ταῖς ἐτέραις ἐχρήσατο, καὶ
 2 διαύρξας τὸν ὄρκον κατὰ τὰ πάτρια ἐπήγαγεν. καὶ εἰ μὲν καὶ αὐθις
 ταῦτα ἐποίησεν, οὐκ οἶδα· τὸν γὰρ Ἀγρίππαν ἐς ὑπερβολὴν ἐτίμα·
 ἀμέλει τὴν τε ἀδελφιδὴν αὐτῷ συνώκισε, καὶ σκηρὴν, ὅποτε συ-
 στρατεύοντο, ὁμοίαν τῇ ἑαυτοῦ παρέιχε, τό τε σύνθημα παρ' ἀμ-
 3 φωτέρων σφῶν ἐδίδοτο. ἐν δ' οὖν τῷ τότε παρόντι τὰ τε ἄλλα
 ὥσπερ εἰθιστο ἔπραξε, καὶ τὰς ἀπογραφὰς ἐξετέλεσε, καὶ ἐν αὐταῖς
 πρόκριτος τῆς γερονσίας ἐπεκλήθη, ὥσπερ ἐν τῇ ἀκριβεῖ δημοκρα-
 4 τίᾳ ἐνενόμιστο. τό τε ἀπολλώνιον τὸ ἐν τῷ παλατίῳ καὶ τὸ τε-
 μένισμα τὸ περὶ αὐτό, τὰς τε ἀποθήκας τῶν βιβλίων, ἐξεποίησε
 5 καὶ καθιέρωσεν. καὶ τὴν πανήγυριν τὴν ἐπὶ τῇ νίκῃ τῇ πρὸς τῷ
 Ἀκτίῳ γενομένην ψηφισθεῖσαν ἤγαγε μετὰ τοῦ Ἀγρίππου, καὶ ἐν
 αὐτῇ τὴν ἵπποδρομίαν διὰ τε τῶν παίδων καὶ διὰ τῶν ἀνδρῶν
 6 τῶν εὐγενῶν ἐποίησεν. καὶ αὕτη μὲν διὰ πέντε αἰετῶν μέχρι που
 ἐγένετο, ταῖς τέσσαρσιν ἱερωσύναις ἐκ περιτροπῆς μέλουσα, λέγω
 δὲ τοὺς τε ποτιφίγας καὶ τοὺς οἰωνιστάς· τοὺς τε ἐπὶ καὶ τοὺς
 πεντεκαίδεκα ἄνδρας καλουμένους· τότε δὲ καὶ γυμνικὸς ἀγὼν στα-
 7 δίου τινὸς ἐν τῷ ἀρείῳ πεδίῳ ξυλίνου κατασκευασθέντος ἐποιεῖται,
 8 ὁπλομαχία τε ἐκ τῶν αἰχμαλώτων ἐγένετο. καὶ ταῦτα καὶ ἐπὶ
 πλείους ἡμέρας ἐπράχθη, οὐδὲ διέλειπε καίτοι ροσήσαντος τοῦ Καί-
 9 σαρος, ἀλλὰ καὶ ὡς ὁ Ἀγρίππας καὶ τὸ ἐκείνου μέρος ἀνεπλήρου.
 2 ὁ δ' οὖν Καῖσαρ ἔς τε τὰς θεωρίας ἐκ τῶν ἰδίων δῆθεν ἀνή-
 λισκε, καὶ ἐπειδὴ χρημάτων τῷ δημοσίῳ ἐδέχεν, ἐδανείσατό τινα
 καὶ ἔδωκεν αὐτῷ, πρὸς τε τὴν διοίκησίν σφων δύο κατ' ἔτος ἐκ
 τῶν ἐστρατηγηκότων αἰρεῖσθαι ἐκέλευσεν. καὶ τῷ πλήθει τετρα-
 3 πλάσιον τὸν σῖτον ἔνειμε, βουλευταῖς τέ τισι χρήματα ἐχαρίσατο.
 2 οὕτω γὰρ δὴ πολλοὶ σφων πένητες ἐγεγόνεσαν ὥστε μηδ' ἀγορανο-
 μῆσαι τινα διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἀναλωμάτων ἐθελῆσαι, ἀλλὰ τὰ
 τε ἄλλα καὶ τὰ δικαστήρια τὰ τῇ ἀγορανομίᾳ προσήκοντα τοῖς

στρατηγοῖς, καθάπερ εἰδυτο, τὰ μὲν μείζω τῷ ἀστυνόμῳ τὰ δὲ
 ἕτερα τῷ ξενικῷ προσταχθῆναι. πρὸς δὲ δὴ τούτοις τὸν ἀστυνόμον 3
 αὐτὸς ἀπέδειξεν· ὃ καὶ αὖθις πολλάκις ἐποίησεν. καὶ τὰς ἐγγύας
 τὰς πρὸς τὸ δημόσιον πρὸ τῆς πρὸς τῷ Ἀκτίῳ μάχης γενομένης,
 πλὴν τῶν περὶ τὰ οἰκοδομήματα, ἀπῆλλαξεν, τὰ τε παλαιὰ συμβό-
 λαια τῶν τῷ κοινῷ τι ὀφειλόντων ἔκανσεν. καὶ τὰ μὲν ἱερὰ τὰ 4
 Αἰγύπτια οὐκ ἐσεδέξατο εἶσω τοῦ πωμηρίου, τῶν δὲ δὴ ναῶν πρό-
 νοιαν ἐποίησατο· τοὺς μὲν γὰρ ὑπ' ἰδιωτῶν τινῶν γεγενημένους
 τοῖς τε παισὶν αὐτῶν καὶ τοῖς ἐγγόνοις, εἴ γέ τινες περιῆσαν, ἐπι-
 σκευάσαι ἐκέλευσεν, τοὺς δὲ λοιποὺς αὐτὸς ἀνεκτίσατο. οὐ μέντοι 5
 καὶ τὴν δόξαν τῆς οἰκοδομήσεώς σφων ἐσφετερίσατο, ἀλλ' ἀπέδω-
 κεν αὐτοῖς τοῖς κατασκευάσασιν αὐτούς. ἐπειδὴ τε πολλὰ πάννυ
 κατὰ τε τὰς στάσεις καὶ τοῖς πολέμοις, ἄλλως τε καὶ ἐν τῇ τοῦ
 Ἀντωνίου τοῦ τε Λεπίδου συναρχίᾳ, καὶ ἀνόμως καὶ ἀδίκως ἐτε-
 τάχει, πάντα αὐτὰ δι' ἐνὸς προγράμματος κατέλυσεν, ὅρον τὴν
 ἔκτῃ αὐτοῦ ὑπατείας προσθεῖς. εὐδοκίμων τε οὖν ἐπὶ τούτοις καὶ 6
 ἐπαινούμενος ἐπεθύμησε καὶ ἑτέραν τινὰ μεγαλοψυχίαν διαδείξα-
 σθαι, ὅπως καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου μᾶλλον τιμηθεῖη, καὶ παρ' ἐκόντων
 δὴ τῶν ἀνθρώπων τὴν μοναρχίαν βεβαιώσασθαι τοῦ μὴ δοκεῖν
 ἄκοντας αὐτοὺς βεβιάσθαι. καὶ τούτου τοὺς μάλιστα ἐπιτηδεύοντες 7
 οἱ τῶν βουλευτῶν παρασκευάσας ἕς τε τὴν γερονσίαν ἐσῆλθεν
 ἔβδομον ὑπατεύων, καὶ ἀνέγνω τοιάδε.

a. u.
727

“ἄπιστα μὲν εὖ οἶδ' ὅτι δόξω τισὶν ὑμῶν ὃ πατέρες προηρῶ- 3
 σθαι· ἃ γὰρ αὐτὸς ἕκαστος τῶν ἀκούοντων οὐκ ἂν ἐθελήσειε ποιῆ-
 σαι, ταῦτ' οὐδ' ἑτέρον λέγοντος πιστεύειν βούλεται, καὶ μάλιστα
 ὅτι πᾶς παντὶ τῷ ὑπερέχοντι φθονῶν ἐτοιμότερον ἀπιστεῖ τοῖς ὑπὲρ
 ἑαυτὸν λεγομένοις. καὶ προσέτι καὶ γινώσκω τοῦθ', ὅτι οἱ τὰ μὴ 2
 πιστὰ δοκοῦντα εἶναι λέγοντες οὐχ ὅσον οὐ πείθουσί τινας, ἀλλὰ
 καὶ κόβαλοι δοκοῦσιν εἶναι. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ μὲν τι τοιοῦτον ἐπηγ-
 γελλόμεν ὃ μὴ παραχρῆμα ποιήσῃν ἐμελλον, σφόδρ' ἂν ἀπώκνησα
 αὐτὸ ἐκφῆναι, μὴ καὶ αἰτίαν τινὰ μοχθηρὰν ἀντὶ χάριτος λάβω·
 νῦν δ' ὅποτε εὐθὺς καὶ τήμερον ἐπακολουθήσει τὸ ἔργον αὐτῷ, 3
 πάννυ θαρσύνοντως ἔχω μὴ μόνον μηδεμίαν ἀσχήνην ψευδολογίας
 ὀφλήσειν, ἀλλὰ καὶ πάντας ἀνθρώπους εὐδοξίᾳ νικήσειν. ὅτι μὲν 4
 γὰρ πάρεστί μοι διὰ παντὸς ἄρχειν ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ ὁρᾶτε· τό τε
 γὰρ στασιάσαν πᾶν ἤτοι δικαιοφέν πέπνυται ἢ καὶ ἐλεηφέν σεσω-
 φρόνισται, καὶ τὸ συναράμενόν μοι τῇ τε ἀμοιβῇ τῶν εὐεργεσιῶν
 ὀφείλωται καὶ τῇ κοινωνίᾳ τῶν πραγμάτων ὠχρῶται, ὥστε μήτε 2

ἐπιθυμήσαι τινα νεωτέρων ἔργων, κἂν ἄρα τι καὶ τοιοῦτο γένηται,
 τὸ γοῦν βοηθήσον ἡμῖν ἔτοιμον ἔτι καὶ μᾶλλον εἶναι. τὰ τε στρα-
 τωτικὰ ἀκμάζει μοι καὶ εὐνοία καὶ ῥώμη, καὶ χρήματα ἔστι καὶ
 σύμμαχοι, καὶ τὸ μέγιστον, οὕτω καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ δῆμος διάκεισθε
 3 πρὸς με ὥστε καὶ πάντ' ἂν προστατεῖσθαι ὑπ' ἐμοῦ ἐθέλησαι. οὐ
 μέντοι καὶ ἐπὶ πλεῖον ὑμᾶς ἐξηγήσομαι, οὐδ' ἔρεϊ τις ὡς ἐγὼ τῆς
 αὐταρχίας ἔνεκα πάντα τὰ προκατειργασμένα ἔπραξα· ἀλλ' ἀφίημι
 τὴν ἀρχὴν ἅπασαν καὶ ἀποδίδωμι ὑμῖν πάντα ἁπλῶς, τὰ ὅπλα
 τοὺς νόμους τὰ ἔθνη, οὐχ ὅπως ἐκεῖνα ὅσα μοι ὑμεῖς ἐπετρέψατε,
 4 ἀλλὰ καὶ ὅσα αὐτὸς μετὰ ταῦτα ὑμῖν προσεκησάμην, ἵνα καὶ ἐξ
 αὐτῶν τῶν ἔργων καταμάθῃτε τοῦθ', ὅτι οὐδ' ἀπ' ἀρχῆς δυναστείας
 τινὸς ἐπεθύμησα, ἀλλ' ὅντως τῷ τε πατρὶ δεινῶς σφραγέντι τιμω-
 ρῆσαι καὶ τὴν πόλιν ἐκ μεγάλων καὶ ἐπαλλήλων κακῶν ἐξελέσθαι
 5 ἠθέλησα. ὄφελον μὲν γὰρ μὴδ' ἐπιστήναι ποτε οὕτω τοῖς πράγ-
 μασι· τοῦτ' ἔστιν, ὄφελον μὴ δεδεῖσθαι μου πρὸς τοιοῦτό τι τὴν
 πόλιν, ἀλλ' ἐν εἰρήρῃ καὶ ὁμονοίᾳ, καθάπερ ποτὲ καὶ οἱ πατέρες
 ἡμῶν, καὶ ἡμᾶς τοὺς ἐν τῇδε τῇ ἡλικίᾳ ἀπ' ἀρχῆς βεβιωκέναι.
 2 ἐπεὶ δὲ εἰσαρμένη τις, ὡς ἔοικεν, ἐς τοῦτο προήγαγεν ὑμᾶς ὥστε
 καὶ ἐμοῦ, καθέρε νέον ἔτι τότε ὄντος, καὶ χρεῖαν σχεῖν καὶ πείραν
 λαβεῖν, μέχρι μὲν οὐ τὰ πράγματα τῆς παρ' ἐμοῦ ἐπικουρίας ἔχρηζε,
 πάντα τε προθύμως καὶ ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν ἐποίησα καὶ πάντα εὐ-
 3 τυχῶς καὶ ὑπὲρ τὴν δύναμιν κατέπραξα· καὶ οὐκ ἔστιν ὃ τι τῶν
 πάντων ἀπέτρεψέ με κινδυνεύουσιν ὑμῖν ἐπικουρῆσαι, οὐ πόρος, οὐ
 φόβος, οὐκ ἐχθρῶν ἀπειλαί, οὐ φίλων δεήσεις, οὐ τὸ πλῆθος τῶν
 συνεστηκότων, οὐχ ἡ ἀπόνοια τῶν ἀντιτεταγμένων, ἀλλ' ἐπέδωκα
 ἀφειδῶς ὑμῖν ἑμαυτὸν ἐς πάντα τὰ περιεστηκότα, καὶ ἔπραξα καὶ
 4 ἔπαθον ἅπερ ἴστε. ἐξ ὧν αὐτὸς μὲν οὐδὲν κενέροδαγκα πλὴν τοῦ
 τὴν πατρίδα περιπεποιῆσθαι, ὑμεῖς δὲ καὶ σώζεσθε καὶ σωφρονεῖτε.
 ἐπειδὴ δὲ καλῶς ποιούσα ἡ τύχη καὶ τὴν εἰρήνην ἄδολον καὶ τὴν
 ὁμόνοιαν ἀστασίαστον δι' ἐμοῦ ὑμῖν ἀποδέδωκεν, ἀπολύβετε καὶ
 τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν δημοκρατίαν, κομίσασθε καὶ τὰ ὅπλα καὶ
 τὰ ἔθνη τὰ ὑπάρκον, καὶ πολιτενεσθε ὥσπερ εἰώθετε.
 6 καὶ μήτε θανμάσητε εἰ ταῦθ' οὕτω φρονῶ, τὴν τε ἄλλην ἐπι-
 εικειάν μου καὶ πρᾶότητα καὶ ἀπραγμοσύνην ὁρῶντες, καὶ προσ-
 εκλογιζόμενοι ὅτι οὐδὲν πώποτε οὐθ' ὑπέρογκον οὐθ' ὑπὲρ τοὺς
 πολλούς, καθέρε πολλὰ πολλάκις ψηφισαμένων ὑμῶν, ἐδεξάμην·
 2 μήτ' αὖ μωρίαν μου καταγνώτε, ὅτι ἐξόν μοι καὶ ὑμῶν ἄρχειν καὶ
 τηλικαύτην ἡγεμονίαν τοσαύτης οἰκουμένης ἔχειν οὐ βούλομαι. ἐγὼ

4 2 4 εὐνοία καὶ ῥώμη*

5 2 1 ἡμᾶς

3 μὲν που*

6 1 1 μήτοι*

γάρ, ἄντε τὸ δίκαιόν τις ἐξετάζη, δικαιοτάτον εἶναι νομίζω τὸ τὰ
 ὑμέτερα ὑμᾶς διέπειν, ἄντε καὶ τὸ συμφέρον, συμφεροτάτον ἡγοῦ-
 μαι καὶ ἔμοι τὸ μήτε πρόγματα ἔχειν μήτε φθονεῖσθαι μήτε ἐπι-
 βουλεύεσθαι καὶ ὑμῖν τὸ μετ' ἑλευθερίας καὶ σωφρόνως καὶ φιλικῶς
 πολιτεύεσθαι· ἄντε καὶ τὸ εὐκλεές, ὅπερ ἕνεκα πολλοὶ καὶ πολεμεῖν 3
 καὶ κινδυνεύειν πολλάκις αἰροῦνται, πῶς μὲν οὐκ εὐδοξότατόν μοι
 ἔσται τηλικαύτης ἀρχῆς ἀφείσθαι, πῶς δ' οὐκ εὐκλεέστατον ἐκ το-
 σούτου ἡγεμονίας ὄγκον ἐθέλοντι ἰδιωτεῦσαι; ὥστ' εἴ τις ὑμῶν
 ἀπιστεῖ ταῦτ' ὄντως τινὰ ἄλλον καὶ φρονῆσαι ἐπ' ἀληθείας καὶ
 εἰπεῖν δύνασθαι, ἔμοιγε πιστευσάτω. πολλὰ γὰρ καὶ μεγάλα κατα- 4
 λέξει ἔχων ὅσα καὶ ἐπ' ἑμοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ πατρὸς μου εὐεργετήσθε,
 ἐφ' οἷς εἰκότως ἂν ἡμᾶς ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους καὶ φιλοῖητε
 καὶ τιμώητε, οὐδὲν ἂν ἄλλο τούτου μεῖζον εἴποιμι, οὐδ' ἂν ἐπ'
 ἄλλῳ τινὶ μᾶλλον σεμνευάμην, ὅτι τὴν μοναρχίαν μήτε ἐκεῖνος
 καίτοι διδόντων ὑμῶν λαβεῖν ἠθέλησε καὶ ἐγὼ ἔχων ἀφήμι. τί 7
 γὰρ ἂν τις καὶ παρεξετάσειεν αὐτῷ; τὴν Γαλατίας ἄλωσιν ἢ τὴν
 Μυσίας χείρωσιν ἢ τὴν Αἰγύπτου καταστροφῇ ἢ τὴν Παννονίας
 δούλωσιν; ἀλλὰ τὸν Φαρνάκην τὸν Ἰόβαν τὸν Φραάτην, τὴν ἐπὶ
 τοὺς Βρεττανοὺς στρατεῖαν, τὴν τοῦ Πήρου διάβασιν; καίτοι το-
 σαῦτα καὶ τοιαῦτα ταῦτ' ἔστιν ὅσα καὶ οἷα οὐδὲ σύμπαντες οἱ
 πατέρες ἡμῶν ἐν παντὶ τῷ πρόσθεν χρόνῳ πεποίηκασιν. ἀλλ' 2
 ὅμως οὔτε τούτων τι τῷ παρόντι ἔργῳ παραβαλεῖν ἔστιν ἄξιον,
 οὐθ' ὅτι τοὺς ἐμφυλίου πολέμους καὶ μεγίστους καὶ ποικιλωτά-
 τους διὰ πάντων γενομένους καὶ διεπολεμήσαμεν καλῶς καὶ διε-
 θέμεθα φιλανθρωπῶς, τοῦ μὲν ἀντιστάντος ὡς καὶ πολεμίον παν-
 τὸς κρατήσαντες, τὸ δ' ὑπέβξαν ὡς καὶ φίλιον πᾶν περισώσαν-
 τες, ὥστ' εἴπερ ποτὲ καὶ αὐθις πεπρωμένον εἴη τὴν πόλιν ἡμῶν 3
 ροσῆσαι, τοῦτον ἂν αὐτὴν τὸν τρόπον εὖξασθαι τινα στασιάζου·
 τὸ γὰρ τοι τοσοῦτό τε ἰσχύσαντας ἡμᾶς καὶ οὕτω καὶ τῇ ἀρετῇ
 καὶ τῇ τύχῃ ἀκμάσαντας ὥστε καὶ ἐκόντων καὶ ἀκόντων ὑμῶν
 αὐταρχῆσαι δυνήθηναι, μήτε ἐκφρονῆσαι μήτε τῆς μοναρχίας
 ἐπιθυμῆσαι, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνον δεδομένην αὐτὴν ἀπώσασθαι καὶ
 ἐμὲ δεδομένην ἀποδιδόναι, ὑπὲρ ἄνθρωπον ἔστιν. λέγω δὲ ταῦτα 4
 οὐκ ἄλλως ἐπιχομπῶν (οὐδὲ γὰρ ἂν εἶπον αὐτὰ ἀρχήν, εἰ καὶ
 ὁτιοῦν πλεονεκτῆσειν ἀπ' αὐτῶν ἔμελλον) ἀλλ' ἵν' ἴδητε ὅτι πολ-
 λῶν καὶ μεγάλων ἔς τε τὸ κοινὸν εὐεργετημάτων καὶ ἔς τὰ οἰ-
 κτεῖα σεμνολογημάτων ἡμῖν ὄντων ἐπὶ τούτῳ μάλιστα ἀγαλλόμεθα
 ὅτι, ὧν ἕτεροι καὶ βιαζόμενοί τινες ἐπιθυμοῦσι, ταῦθ' ἡμεῖς οὐδ'

4 4 μεῖζον] μᾶλλον*

7 3 2 ἂν om*

- 8 ἀναγκαζόμενοι προσιέμεθα. τίς μὲν γὰρ ἂν μεγαλοψυχότερός μου, ἵνα μὴ καὶ τὸν πατέρα τὸν μετῆλλαχότα αὐθις εἶπω, τίς δὲ δαιμονιώτερος εὐρεθείη; ὅστις, ὦ Ζεῦ καὶ Ἡρακλῆς, στρατιώτας τοσοῦτους καὶ τοιούτους, καὶ πολίτας καὶ συμμάχους, φιλοῦντάς με ἔχων, καὶ πάσης μὲν τῆς ἐντὸς τῶν Ἡρακλείων στηλῶν θαλάσσης πλὴν ὀλίγων κρατῶν, ἐν πάσαις δὲ ταῖς ἡπείροις καὶ
- 2 πόλεις καὶ ἔθνη κεκτημένος, καὶ μήτ' ἄλλοφύλον τινὸς ἔτι προσπολεμοῦντός μοι μήτ' οἰκείον στασιάζοντος, ἀλλὰ πάντων ὅμων καὶ εἰρηνοῦντων καὶ ὁμοροοῦντων καὶ εὐθινοῦντων καὶ τὸ μέγιστον ἐθελοντηδὸν πειθαρχούντων, ἔπειθ' ἐκούσιος αὐτεπαγγέλτος καὶ ἀρχῆς τηλικαύτης ἀφίσταμαι καὶ οὐσίας τοσαύτης ἀπαλλάττομαι.
- 3 ὥστ' εἶπερ ὁ Ὀράτιος ὁ Μούκιος ὁ Κούρτιος ὁ Πήργουλος οἱ Δέκιαι καὶ κινδυνεύσαι καὶ ἀποθανεῖν ὑπὲρ τοῦ μέγα τι καὶ καλὸν πεποιθέναι δόξαι ἢ θάλλειν, πῶς οὐκ ἂν ἐγὼ μᾶλλον ἐπιθυμήσαιμι τοῦτο πράξαι ἔξ οὗ κἀκείνους καὶ τοὺς ἄλλους ἅμα πάντας ἀνθρώπους
- 4 εὐκλεία ζῶν ὑπερβαλῶ; μὴ γάρ τοι νομίση τις ὅμων τοὺς μὲν ἄλλαι Ρωμαίους καὶ ἀρετῆς καὶ εὐδοξίας ἐφείσθαι, ἤν δὲ ἔξῃτηλον ἐν τῇ πόλει πᾶν τὸ ἀνδρωδες γεγονέναι. μὴ μέντοι μηδ' ὑποπτεύσῃ ὅτι προσέσθαι τε ὅμῳ καὶ πονηροῖς τισὶν ἀνδράσιν ἐπιτρέψαι, ἢ καὶ ὀχλοκρατία τινί, ἔξ ἧς οὐ μόνον οὐδὲν χρηστὸν ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ δεινότερα αἰεὶ πᾶσιν ἀνθρώποις γίγνεται, ἐκδοῦναι βούλομαι.
- 5 ἐμὴν γάρ, ἐμὴν τοῖς ἀρίστοις καὶ φρονιμωτάτοις πάντα τὰ κοινὰ ἀνατίσθαι. ἐκεῖνο μὲν γὰρ οὐδέποτ' ἂν ἐποίησα, οὐδ' εἰ μυριάκις ἀποθανεῖν ἢ καὶ μοναρχῆσαι με ἔδει· τοῦτο δὲ καὶ ὑπὲρ ἐμαιότητος
- 6 καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ποιῶ. αὐτὸς τε γὰρ καὶ πεπόνημαι καὶ τεταλαιπώρημαι, καὶ οὐκέτ' οὔτε τῇ ψυχῇ οὔτε τῷ σώματι ἀντέχειν δύναμαι· καὶ προσέτι καὶ τὸν φθόρον καὶ τὸ μῖσος, ἃ καὶ πρὸς τοὺς ἀρίστους ἄνδρας ἐγγίγνεται τισι, τὰς τε ἔξ αὐτῶν ἐπιβουλὰς
- 7 προσορῶμαι. καὶ διὰ ταῦτα καὶ ἰδιωτεύσαι μᾶλλον εὐκλεῶς ἢ μοναρχῆσαι ἐπικινδύνως αἰροῦμαι. καὶ τὰ κοινὰ κοινῶς ἂν πολὺν βέλτιον ἔτε καὶ ὑπὸ πολλῶν ἅμα διαγόμενα καὶ μὴ ἐς ἓνα τινὰ ἀνηρτημένα διοικοῖτο.
- 9 δι' οὖν ταῦτα καὶ ἱκετεύω καὶ δέομαι πάντων ὅμων ὁμοίως καὶ συνεπαυνέσαι καὶ συμπροθυμηθῆναι μοι, λογισαμένους πάνθ' ὅσα καὶ πεπολέμηκα ὑπὲρ ὅμων καὶ πεπολίτευμαι, κἂν τούτῳ πᾶσάν μοι τὴν ὑπὲρ αὐτῶν χάριν ἀποδόντας, ἐν τῷ συγχωρῆσαί μοι ἐν ἡσυχίᾳ ἥδη ποτὲ καταβιῶναι, ἵνα καὶ ἐκεῖνο ἴδῃτε ὅτι οὐ μόνον ἄρχειν ἀλλὰ καὶ ἄρχεσθαι ἐπίσταμαι, καὶ πάνθ' ὅσα ἄλλοις ἐπέταξα,

καὶ αὐτὸς ἀντεπιταχθῆναι δύναιμαι. μάλιστα μὲν γὰρ καὶ ἀσφα- 2
λῶς ζῆσθαι καὶ μηδὲν ὑπὸ μηδενὸς μήτ' ἔργῳ μήτε λόγῳ κακὸν
πέσεσθαι προσδοκῶ· τοσοῦτό που τῇ εὐνοίᾳ ὑμῶν, ἔξ ὧν αὐτὸς 3
ἐμαντῶ σὺ νοῖδα, πιστεύω. ἂν δέ τι καὶ πύθω, οἷα πολλοῖς συμ-
βαίνει (οὐδὲ γὰρ οἶόν τ' ἐστὶ πᾶσί τινα, ἄλλως τε καὶ ἐν τοσούτοις
πολέμοις, τοῖς μὲν ὀθνεῖσι τοῖς δὲ καὶ ἐμφυλίοις, γενόμενον καὶ
τῆλικαῦτα πράγματα ἐπιτραπέντα, ἀρῆσαι), καὶ πάννυ ἐτοιμῶς καὶ
πρὸ τοῦ εἰσαρμήνουν μοι χρόνον τελευτῆσαι μᾶλλον ἰδιωτεύουσας, ἢ 4
καὶ ἀθάνατος μοναρχήσας γενέσθαι, αἰροῦμαι. ἐμοὶ μὲν γὰρ εὖ-
κλειαν καὶ αὐτὸ τοῦτο οἶσει ὅτι οὐ μόνον οὐκ ἐφρόνενσά τινα ὑπὲρ
τοῦ τὴν ἀρχὴν κατασχεῖν, ἀλλὰ καὶ προσαπέθανον ὑπὲρ τοῦ μὴ
μοναρχῆσαι· ὁ δὲ δὴ τολμήσας ἀποκτεῖναι με πάντως που καὶ ὑπὸ 5
τοῦ δαιμονίου καὶ ὑφ' ὑμῶν κολασθήσεται. ἄπερ που καὶ ἐπὶ τοῦ 5
πατρὸς μου γέγονεν· ἐκεῖνος μὲν γὰρ καὶ ἰσόθεος ἀπεδείχθη καὶ
τιμῶν ἀδίων ἔττυχεν, οἱ δ' ἀποσφάξαντες αὐτὸν κακοὶ κακῶς ἀπώ-
λοντο. ἀθάνατοι μὲν γὰρ οὐκ ἂν θνηθεύμεν γενέσθαι, ἐκ δὲ δὴ
τοῦ καλῶς ζῆσαι καὶ ἐκ τοῦ καλῶς τελευτῆσαι καὶ τοῦτο τρόπον
τινὰ κτώμεθα. ἀφ' οὗπερ καὶ ἐγὼ τὸ μὲν ἤδη ἔχων τὸ δὲ ἔξω 6
ἐλπίζων, ἀποδίδωμι ὑμῖν καὶ τὰ ὅπλα καὶ τὰ ἔθνη τὰς τε προσό-
δους καὶ τοὺς νόμους, τοσοῦτο μόνον ἐπειπὼν, ἵνα μήτε τὸ μέγεθος
ἢ καὶ τὸ δυσμεταχείριστον τῶν πραγμάτων φοβηθέντες ἀθιμώσητε,
μήτ' αὖ καταφρονήσαντες αὐτῶν ὥς καὶ ῥαδίως διοικεῖσθαι δυνα-
μένων ἀμελήσητε.

καίτοι καὶ καθ' ἕκαστον τῶν μειζόνων οὐκ ἂν ὀκνήσαμεν ὑμῖν 10
ἐν κεφαλαιοῖς ὅσα χρὴ πράττειν ὑποθέσθαι. τίνα δὲ ταῦτα ἐστίν;
πρῶτον μὲν τοὺς κειμένους νόμους ἰσχυρῶς φυλάττετε, καὶ μηδένα
αὐτῶν μεταβάλλετε· τὰ γὰρ ἐν ταῦτι μόνοντα, κἂν χείρω ἢ, συμφο-
ρώτερα τῶν αἰεὶ καινοτομουμένων, κἂν βελτίω εἶναι δοκῇ, ἐστίν.
ἔπειτα δέ, ὅσα προστάτουσιν ὑμῖν οὗτοι ποιεῖν καὶ ὅσων ἀπαγο- 2
ρεύουσιν ἀπέχεσθαι, μὴ τῷ λόγῳ μόνον ἀλλὰ καὶ τῷ ἔργῳ, μηδ'
ἐν τῷ κοινῷ μόνον ἀλλὰ καὶ ἰδίᾳ ἀκριβῶς παρατηρεῖσθε, ὅπως μὴ
τιμωρίας ἀλλὰ τιμῶν τυγχάνητε. τὰς τε ἀρχὰς καὶ τὰς εἰρηλικὰς 3
καὶ τὰς πολεμικὰς τοῖς αἰεὶ ἀρίστοις τε καὶ ἐμφορνεστάτοις ἐπι-
τρέπετε, μήτε φθοροῦντές τισι, μήθ' ὑπὲρ τοῦ τὸν δεῖνα ἢ τὸν
δεῖνα πλεονεκτήσαι τι, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ τὴν πόλιν καὶ σώζεσθαι καὶ
εὐπραγεῖν φιλοτιμούμενοι. καὶ τοὺς μὲν τοιοῦτους τιμᾶτε, τοὺς 4
δ' ἄλλως πως πολιτευομένους κολάζετε. καὶ τὰ μὲν ἴδια κοινὰ τῇ
πόλει παρέχετε, τῶν δὲ δημοσίων ὥς ἀλλοτρίων ἀπέχεσθε. καὶ τὰ
μὲν ὑπάρχοντα ὑμῖν ἀκριβῶς φυλάττετε, τῶν δὲ μὴ προσηγόντων
μηδαμῶς ἐφίεσθε. καὶ τοὺς μὲν συμμάχους καὶ τοὺς ὑπηκόους 5

μήτε ὑβρίζετε μήτε ἐκχορηματίζεσθε, τοὺς δὲ πολεμίους μήτ' ἀδικεῖτε μήτε φοβεῖσθε. τὰ μὲν ὄπλα ἐν ταῖς χερσὶν αἰεὶ ἔχετε, μὴ μόντοι μήτε κατ' ἀλλήλων μήτε κατὰ τῶν εἰρηνοῦντων αὐτοῖς χρῆσθε. 6 τοὺς τε στρατιώτας τρέφετε μὲν ἀρχοῦντως, ὥστε μηδενὸς τῶν ἀλλοτρίων δι' ἀπορίαν ἐπιθυμῆσαι, συνέχετε δὲ καὶ σωφρονίζετε, ὥστε μηδὲν κακὸν διὰ θρασυῦντητα δοῦναι.

7 ἀλλὰ τί δεῖ μακρολογεῖν, πάνθ' ἃ προσήκει ποιεῖν ὑμᾶς ἐπεξιόντα; καὶ γὰρ τὰ λοιπὰ ῥαδίως ἂν ἐκ τούτων ὡς χρὴ πράττεσθαι συνίδοιτε. ἐν οὖν ἔτι τούτῳ εἰπὼν παύσομαι, ὅτι ἂν μὲν οὕτω πολιτεύσῃσθε, αὐτοὶ τε εὐδαιμονήσετε καὶ ἡμεῖς χαριεῖσθε, ὅστις 8 ὑμᾶς στασιάζοντας κακῶς λαβὼν τοιοῦτους ἀπέδειξα, ἂν δ' ἀνδραγαθήσῃτε καὶ ὅτιον προᾶξαι αὐτῶν, ἡμεῖς μὲν μετανοῆσαι ποιήσετε, τὴν δὲ δὴ πόλιν ἕς τε πολέμιους πολλοὺς καὶ ἕς κινδύνους μεγάλους αὐθις ἐμβαλεῖτε."

11 τοιαῦτα τοῦ Καίσαρος ἀναλέγοντος ποικίλον τι πάθος τοὺς βουλευτὰς κατελάμβανεν. ὀλίγοι μὲν γὰρ τὴν τε διάνοιαν αὐτοῦ ἤδεσαν καὶ τοῦτου καὶ συνεσπούδαζον αὐτῷ· τῶν δ' ἄλλων οἱ μὲν ὑπώπτεον τὰ λεγόμενα οἱ δ' ἐπίστεον σφίσι, καὶ διὰ ταῦτα καὶ 2 ἐθαύμαζον ὁμοίως ἀμφότεροι, οἱ μὲν τὴν περιτέχνησιν αὐτοῦ οἱ δὲ τὴν γνώμην, καὶ ἤχθοντο οἱ μὲν τῇ πραγματείᾳ αὐτοῦ οἱ δὲ τῇ μετανοίᾳ. τό τε γὰρ δημοκρατικὸν ἤδη τινὲς ὡς καὶ στασιῶδες ἐμίσουν, καὶ τῇ μεταστάσει τῆς πολιτείας ἠρέσκοντο, τῷ τε Καίσαρι ἔχαιρον. καὶ ἀπ' αὐτῶν τοῖς μὲν παθήμασι διαφόροις τοῖς δὲ ἐπι- 3 νόημασιν ὁμοίοις ἔχθοντο. οὔτε γὰρ πιστεύσαντες ἀληθῶς αὐτὰ λέγεσθαι χαίρειν ἐδύναντο, οὐθ' οἱ βουλόμενοι τοῦτο διὰ τὸ δέος, οὐθ' οἱ ἔτεροι διὰ τὰς ἐλπίδας· οὐτ' ἀπιστήσαντες διαβαλεῖν τε αὐτὸν καὶ ἐλέγξει ἐτόλμων, οἱ μὲν ὅτι φοβοῦντο, οἱ δὲ ὅτι οὐκ 4 ἐβούλοντο. ὅθεν περ καὶ πιστεῦν αὐτῷ πάντες οἱ μὲν ἠναγκάζοντο οἱ δὲ ἐπλάττοντο. καὶ ἐπαινεῖν αὐτὸν οἱ μὲν οὐκ ἐθάρσυνον οἱ δ' οὐκ ἤθελον, ἀλλὰ πολλὰ μὲν καὶ μεταξὺ ἀναγινώσκοντος αὐτοῦ διεβίων πολλὰ δὲ καὶ μετὰ τοῦτο, μοναρχεῖσθαι τε δεόμενοι καὶ πάντα τὰ ἐς τοῦτο φέροντα ἐπιλέγοντες, μέχρις οὗ κατηνάγκασαν 5 δῆθεν αὐτὸν αὐταρχῆσαι. καὶ παραντίχα γε τοῖς δορυφορήσουσιν αὐτὸν διπλάσιον τὸν μισθὸν τοῖς ἄλλοις στρατιώταις διδομένου ψηφισθῆναι διεπράξατο, ὅπως ἀκριβῆ τὴν φρονεῖν ἔχη. οὕτως ὡς ἀληθῶς καταθέσθαι τὴν μοναρχίαν ἐπεθύμησεν.

12 τὴν μὲν οὖν ἡγεμονίαν τούτῳ τῷ τρόπῳ καὶ παρὰ τῆς γεροντοσύνης τοῦ τε δήμου ἐβεβαιώσατο, βουλευθεὶς δὲ δὴ καὶ ὡς δημοτικός

τις εἶναι δόξαι, τὴν μὲν φροντίδα τὴν τε προστασίαν τῶν κοινῶν
 πᾶσαν ὡς καὶ ἐπιμελείας τινὸς δεομένων ἐπέδεξάτο, οὔτε δὲ πάν-
 των αὐτὸς τῶν ἔθνων ἄρξαι, οὔθ' ὅσων ἂν ἄρξῃ, διὰ παντὸς τοῦτο 2
 ποιῆσειν ἔφη, ἀλλὰ τὰ μὲν ἀσθενέστερα ὡς καὶ εἰρηναῖα καὶ ἀπό-
 λευμα ἀπέδωκε τῇ βουλῇ, τὰ δ' ἰσχυρότερα ὡς καὶ σφαλερὰ καὶ
 ἐπικίνδυνα καὶ ἦτοι πολέμιους τινὰς προσοίκους ἔχοντα ἢ καὶ αὐτὰ
 καθ' ἑαυτὰ μέγα τι νεωτερίσαι δυνάμενα κατέσχεν, λόγῳ μὲν ὅπως 3
 ἢ μὲν γερονσία ἀδεῶς τὰ κάλλιστα τῆς ἀρχῆς καρπῶται, αὐτὸς δὲ
 τοὺς τε πόρους καὶ τοὺς κινδύνους ἔχῃ, ἔργῳ δὲ ἵνα ἐπὶ τῇ προ-
 φάσει ταύτῃ ἐκείνοι μὲν καὶ ἄσπλοι καὶ ἄμαχοι ᾖσιν, αὐτὸς δὲ δὴ
 μόνος καὶ ὅπλα ἔχῃ καὶ στρατιώτας τρέφῃ, καὶ ἐνομισθῇ διὰ 4
 ταῦτα ἢ μὲν Ἀφροικὴ καὶ ἡ Νουμιδία ἢ τε Ἀσία καὶ ἡ Ἑλλὰς μετὰ
 τῆς Ἡπείρου, καὶ τὸ Δελματικὸν τό τε Μακεδονικὸν καὶ Σικελία,
 Κρήτη τε μετὰ Λιβύης τῆς περὶ Κυρήνην καὶ Βιθυνία μετὰ τοῦ
 προσκεκμημένου οἱ Πόντου, Σαρδά τε καὶ Βαιτικὴ τοῦ τε δήμου καὶ
 τῆς γερονσίας εἶναι, τοῦ δὲ δὴ Καίσαρος ἢ τε λοιπὴ Ἰβηρία, ἢ τε 5
 περὶ Ταρράκωνα καὶ ἡ Ἀνσιτανία, καὶ Γαλάται πάντες, οἱ τε
 Ναρθωνήσιοι καὶ οἱ Λουγδοννήσιοι Ἀκνιταροὶ τε καὶ Κελτικοί,
 αὐτοὶ τε καὶ οἱ ἄπιοι σφῶν· Κελτῶν γάρ τινες, οὓς δὴ Γερμα- 6
 νοὺς καλοῦμεν, πᾶσαν τὴν πρὸς τῷ Ῥήνῳ Κελτικὴν κατασχόντες
 Γερμανίαν ὀνομάζεσθαι ἐποίησαν, τὴν μὲν ἄνω τὴν μετὰ τὰς τοῦ
 ποταμοῦ πηγὰς, τὴν δὲ κάτω τὴν μέχρι τοῦ ὠκεανοῦ τοῦ Βρεττα-
 νικοῦ οὖσαν. ταῦτά τε οὖν καὶ ἡ Συρία ἡ κοίλῃ καλουμένη ἢ τε 7
 Φοινίκη καὶ Κιλικία καὶ Κέπρος καὶ Αἰγύπτιοι ἐν τῇ τοῦ Καίσαρος
 μερίδι τότε ἐγένοντο· ὕστερον γὰρ τὴν μὲν Κέπρον καὶ τὴν Γαλα-
 τίαν τὴν περὶ Νάρβωνα τῷ δήμῳ ἀπέδωκεν, αὐτὸς δὲ τὴν Δελμα-
 τίαν ἀντέλαβεν. καὶ τοῦτο μὲν καὶ ἐπ' ἄλλων ἔθνων μετὰ ταῦτα 8
 ἐπράχθη, ὥς που καὶ ἡ διέξοδος τοῦ λόγου δηλώσει· ταῦτα δὲ
 οὕτω κατέλεξα, ὅτι νῦν χωρὶς ἕκαστον αὐτῶν ἡγεμονεύεται, ἐπεὶ
 τό γε ἀρχαῖον καὶ ἐπὶ πολλὰ καὶ σύνδυο καὶ σύντριά τὰ ἔθνη ἅμα
 ἦρχετο. τῶν δὲ δὴ λοιπῶν οὐκ ἐμνημόνευσα, ὅτι τὰ μὲν ὕστερον 9
 αὐτῶν προσεκτήθη, τὰ δέ, εἰ καὶ τότε ἤδη ἐκείρωτο, ἀλλ' οὗτοι
 γε καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων ἦρχετο, ἀλλ' ἢ αὐτόνομα ἀφείτο ἢ καὶ
 βασιλείαις τισὶν ἐπετίτραπτο· καὶ αὐτῶν ὅσα μετὰ τοῦτο ἐς τὴν
 τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἀφίκετο, τῷ αἰεὶ κρατοῦντι προσετέθη.

τὰ μὲν οὖν ἔθνη οὕτω διηρέθη, βουλευθεὶς δὲ δὴ καὶ ὡς ὁ 13
 Καῖσαρ πόρρω σφᾶς ἀπαγαγεῖν τοῦ τι μοναρχικὸν φρονεῖν δοκεῖν,
 ἐς δέκα ἔτη τὴν ἀρχὴν τῶν δοθέντων οἱ ἐπέστη· τοσούτῳ τε γὰρ

12 2 1 ἄρχειν*
 6 3 κατὰ?*

2 3 τῇ βουλῇ e Xiphilino et Zonara addita

χρόνῳ καταστήσειν αὐτὰ ὑπέσχετο, καὶ προσενειανεύσατο εἰπὼν ὅτι,
 2 ἂν καὶ θᾶπτον ἡμερωθῇ, θᾶπτον αὐτοῖς καὶ ἐκεῖνα ἀποδώσει. καὶ
 τούτου πρῶτον μὲν αὐτοὺς τοὺς βουλευτὰς ἐκατέρων τῶν ἐθνῶν,
 πλὴν Αἰγυπτίων, ἄρχειν κατέδειξεν (ἐκεῖνοις γὰρ δὴ καὶ μόνοις τὸν
 ὀνομασμένον ἱππέα, δι' ὃπερ εἶπον, προσέταξεν). ἔπειτα δὲ τοὺς
 μὲν καὶ ἐπετισίους καὶ κληρωτοὺς εἶναι, πλὴν εἴ τῳ πολυπαιδίας
 3 ἢ γάμον προνομία προσείη, καὶ ἔκ τε τοῦ κοινοῦ τῆς γερονσίας
 συλλόγον πέμπεσθαι μῆτε ξίφος παραζωννυμένους μῆτε στρατιω-
 τικῇ ἐσθῇτι χρωμένους, καὶ ἀνθυπάτους καλεῖσθαι μὴ ὅτι τοὺς
 4 δύο τοὺς ὑπατενκότας ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐκ τῶν ἐστρα-
 τηγηκότων ἢ δοκούντων γε ἐστρατηγηκέναι μόνον ὄντας, ῥαβδοῦχοις
 τέ σφας ἐκατέρους ὅσοις περ καὶ ἐν τῷ ἄστει νενόμισται χρῆσθαι,
 καὶ τὰ τῆς ἀρχῆς ἐπίσημα καὶ παραχρῆμα ἅμα τῷ ἔξῳ τοῦ πω-
 μηρίου γενέσθαι προστίθεσθαι καὶ διὰ παντὸς μέχρῃς ἂν ἀνακο-
 5 μισθῶσιν ἔχειν ἐκέλευσεν. τοὺς δὲ ἐτέρους ὑπὸ τε ἑαυτοῦ αἰρεῖσθαι
 καὶ πρεσβευτὰς αὐτοῦ ἀντιστρατήγους τε ὀνομάζεσθαι, κἂν ἐκ τῶν
 ὑπατενκότων ὦσι, διέταξεν. τῶν γὰρ δὴ δύο τούτων ὀνομάτων
 ἐπὶ πλεῖστον ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ἀνθησάντων, τὸ μὲν τοῦ στρατηγοῦ
 τοῖς αἰρετοῖς ὥς καὶ τῷ πολέμῳ ἀπὸ τοῦ πᾶν ἀρχαίον προσήκον
 ἔδωκεν, ἀντιστρατήγους σφᾶς προσειπὼν, τὸ δὲ δὴ τῶν ὑπάτων
 τοῖς ἐτέροις ὥς καὶ εἰρηρικωτέροις, ἀνθυπάτους αὐτοὺς ἐπικαλέσας.
 6 αὐτὰ μὲν γὰρ τὰ ὀνόματα, τό τε τοῦ στρατηγοῦ καὶ τὸ τοῦ ὑπά-
 του, ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἐτήρησε, τοὺς δὲ ἔξῳ πάντας ὥς καὶ ἀντ' ἐκείνων
 ἄρχοντας προσηγόρευσεν. τῇ τε οὖν ἐπικλήσει τῇ τῶν ἀντιστρατή-
 γων τοὺς αἰρετοὺς χρῆσθαι, καὶ ἐπὶ πλείω καὶ ἐνιαυτοῦ χρόνον,
 ἐφ' ὅσον ἂν ἑαυτῷ δόξοι, ἄρχειν ἐποίησε, τὴν τε στρατιωτικὴν
 στολὴν φοροῦντας καὶ ξίφος, οἷς γε καὶ στρατιώτας δικαιῶσαι
 7 ἔξεστιν, ἔχοντας. ἄλλῳ γὰρ οὐδενὶ οὔτε ἀνθυπάτῳ οὔτε ἀντιστρα-
 τήγῳ οὔτε ἐπιτρόπῳ ξιφηφορεῖν δέδοται, ᾧ μὴ καὶ στρατιώτην
 τινὰ ἀποκτεῖναι ἔξεῖναι νενόμισται· οὐ γὰρ ὅτι τοῖς βουλευταῖς
 ἀλλὰ καὶ τοῖς ἱππεῦσιν, οἷς τοῦθ' ὑπάρχει, καὶ ἐκεῖνο συγκεχώρηται.
 8 ταῦτα μὲν οὖν οὕτως ἔχει, ῥαβδοῦχοις δὲ δὴ ἔξ πάντες ὁμοίως οἱ
 ἀντιστρατήγοι χροῶνται· καὶ ὅσοι γε οὐκ ἐκ τῶν ὑπατενκότων εἰσὶ,
 καὶ ὀνομάζονται ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου. τὰ τε τῆς ἡγεμο-
 νίας κοσμήματα, ὅταν τε ἐς τὴν προστεταγμένην σφίσι χώραν ἐσέλ-
 θωσιν, ἐξάτεροι ὁμοίως ἀναλαμβάνουσι, καὶ ἐπειδὰν διάρξωσιν,
 εὐθὺς κατατίθενται.

14 οὕτω μὲν καὶ ἐπὶ τούτοις ἔκ τε τῶν ἐστρατηγηκότων καὶ ἐκ

τῶν ὑπατευκότων ἄρχοντες ἀμφοτέρωσε πέμπεσθαι ἐνομίσθησαν. καὶ αὐτῶν ὁ μὲν αὐτοκράτωρ ὅποι τέ τινα καὶ ὁπότε ᾗθελεν ἔστελλεν, καὶ πολλοὶ καὶ στρατηγούντες καὶ ὑπατεύοντες ἡγεμονίας ἐθνῶν ἔσχον, ὃ καὶ νῦν ἔστιν ὅτε γίγνεται· τῇ δὲ δὴ βουλῇ ἰδίᾳ μὲν τοῖς 2
 τῆς ὑπατευκόσι τὴν τε Ἀφρικὴν καὶ τὴν Ἀσίαν καὶ τοῖς ἐστρατηγη-
 κόσι τὰ λοιπὰ πάντα ἀπένευμε, κοινῇ δὲ δὴ πᾶσιν αὐτοῖς ἀπηγόρευσε
 μηδένα πρὸ πάντε ἐτῶν μετὰ τὸ ἐν τῇ πόλει ἄρξαι κληροῦσθαι.
 καὶ χρόνῳ μὲν τινὶ πάντες οἱ τοιοῦτοι, εἰ καὶ πλείους τῶν ἐθνῶν 3
 ἦσαν, ἐλάττωσαν αὐτά· ὕστερον δέ, ἐπειδὴ τινες αὐτῶν οὐ καλῶς
 ἔρχον, τῷ αὐτοκράτορι καὶ ἐκεῖνοι προσετέθησαν, καὶ οὕτω καὶ
 τούτοις αὐτὸς τρόπον τινὰ τὰς ἡγεμονίας δίδωσιν. ἰσαριθμούς τε 4
 γὰρ τοῖς ἔθνεσι, καὶ οὓς ἂν ἐθελήσῃ, κληροῦσθαι κελεύει. αἰρετούς
 τέ τινες καὶ ἐκεῖσε ἐπεμψαν, καὶ ἐπὶ πλείῳ ἐνιαυτοῦ χρόνον ἔστιν
 οἷς ἄρξαι ἐπέτρεψαν· καὶ τινες καὶ ἱππεῦσιν ἀντὶ τῶν βουλευτῶν
 ἔθνη τινὰ προσέταξαν.

ταῦτα μὲν οὕτω τότε περὶ τοὺς βουλευτὰς τοὺς γε καὶ θανατοῦν 5
 τοὺς ἀρχομένους ἔξονσίην ἔχοντας ἐνομίσθη. πέμπονται γὰρ καὶ
 οἷς οὐκ ἔξεστι τοῦτο, ἐς μὲν τὰ τοῦ δήμου τῆς τε βουλῆς λεγόμενα
 ἔθνη οἱ τε ταμικύοντες, οὓς ἂν ὁ κληρὸς ἀποδέλῃ, καὶ οἱ παρε-
 δρεύοντες τοῖς τὸ κῆρος τῆς ἀρχῆς ἔχουσιν. οὕτω γὰρ ἂν ὁρθῶς 6
 αὐτούς, οὐ πρὸς τὸ ὄνομα ἀλλὰ πρὸς τὴν πρᾶξιν, ὥσπερ εἶπον,
 καλέσασθαι, ἐπεὶ οἱ γε ἄλλοι πρεσβευτὰς καὶ τούτους ἐλληγίζοντες
 ὀνομάζουσιν. καὶ περὶ μὲν τῆς ἐπικλήσεως ταύτης ἀρχοσύνης ἐν
 τοῖς ἄνω λόγοις εἴρηται, τοὺς δὲ δὴ παρέδρους αὐτὸς ἐαυτῷ ἕκαστος 7
 αἰρεῖται, ἕνα μὲν οἱ ἐστρατηγηκότες καὶ ἐκ τῶν ὁμοίων σφίσιν ἢ
 τῶν ὑποδεεστέρων, τρεῖς δὲ οἱ ὑπατευκότες ἐκ τῶν ὁμοτίμων, οὓς
 ἂν καὶ ὁ αὐτοκράτωρ δοκιμάσῃ. ἐκαινοτομήθη μὲν γὰρ τι καὶ κατὰ
 τούτους, ἀλλ' ἐπειδὴ ταχὺ ἐπαύσατο, ἀρκέσει τότε αὐτὸ λεχθῆναι.

περὶ μὲν οὖν τὰ τοῦ δήμου ἔθνη ταῦθ' οὕτω γίγνεται· πέμπον- 15
 ται δὲ καὶ ἐς τὰ ἑτέρα, τὰ τοῦ τε αὐτοκράτορος ὀνομαζόμενα καὶ
 πολιτικὰ στρατόπεδα πλείῳ ἐνὸς ἔχοντα, οἱ ἄρξοντές σφιν ὑπ' αὐ-
 τοῦ ἐκείνου, τὸ μὲν πλεῖστον ἐκ τῶν ἐστρατηγηκότων, ἥδη δὲ καὶ
 ἐκ τῶν τεταμεινκότων ἢ καὶ ἄλλην τινὰ ἀρχὴν τῶν διὰ μέσου ἀρ-
 ξάντων αἰρούμενοι.

τῶν μὲν δὴ οὖν βουλευόντων ταῦτα ἔχεται, ἐκ δὲ δὴ τῶν ἱππέων 2
 τοὺς τε χιλιάρχους, καὶ τοὺς βουλευσάντας καὶ τοὺς λοιπούς, ὧν
 περὶ τῆς διαφορᾶς ἄνω μοι τοῦ λόγον προεῖρηται, αὐτὸς ὁ αὐτο-
 κράτωρ τοὺς μὲν ἐς τὰ πολιτικὰ τεῖχῃ μόνον τοὺς δὲ καὶ ἐς τὰ

ξενικά ἀποστέλλει, ὡςπερ τότε πρὸς τοῦ πρώτου Καίσαρος ἐνο-
 3 μίσθη· καὶ τοὺς ἐπιτρόπους (οὕτω γὰρ τοὺς τὰς τε κοινὰς προσό-
 δους ἐκλέγοντας καὶ τὰ προστεταγμένα σφίσιν ἀναλίσκοντας ὀνο-
 μάζομεν) ἐς πάντα ὁμοίως τὰ ἔθνη, τὰ τε ἑαυτοῦ δὴ καὶ τὰ τοῦ
 δήμου, τοὺς μὲν ἐκ τῶν ἱππέων τοὺς δὲ καὶ ἐκ τῶν ἀπελευθέρων
 πέμπει, πλὴν καθ' ὅσον τοὺς φόρους οἱ ἀνθύπατοι παρ' ὧν ἄρ-
 4 χουσιν ἐσπράσσουσιν. ἐντολὰς τέ τινας καὶ τοῖς ἐπιτρόποις καὶ
 τοῖς ἀνθυπάτοις τοῖς τε ἀντιστρατήγοις δίδωσιν, ὅπως ἐπὶ ῥητοῖς
 ἔξωσιν. καὶ γὰρ τοῦτο καὶ τὸ μισθοφορὰν καὶ ἐκείνοις καὶ τοῖς
 5 ἄλλοις δίδοσθαι τότε ἐνομίσθη. τὸ μὲν γὰρ πάλαι ἐργολαβοῦντές
 τινες παρὰ τοῦ δημοσίου πάντα σφίσι τὰ πρὸς τὴν ἀρχὴν φέροντα
 παρέχον· ἐπὶ δὲ δὴ τοῦ Καίσαρος πρῶτον αὐτοὶ ἐκείνοι τακτὸν τι
 λαμβάνειν ἤρξαντο. καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἐκ τοῦ ἴσου πᾶσι σφίσιν,
 ἀλλ' ὥς πον καὶ ἡ χρεὶα ἀπῆται, ἐτάχθη· καὶ τοῖς γε ἐπιτρόποις
 καὶ αὐτὸ τὸ τοῦ ἀξιώματος ὄνομα ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διδομέ-
 6 ρων αὐτοῖς χρημάτων προσγίγεται. ἐκεῖνα δὲ ἐπὶ πᾶσιν ὁμοίως
 ἐνομοθετήθη, μήτε καταλόγους σφᾶς ποιεῖσθαι, μήτ' ἀργύριον ἔξω
 τοῦ τεταγμένου ἐσπράσσειν, εἰ μὴ ἦτοι ἡ βοулὴ ψηφίσαιτο ἢ ὁ
 αὐτοκράτωρ κελεύσειεν· ὅταν τέ τῷ ὁ διάδοχος ἔλθῃ, ἐκ τε τοῦ
 ἔθνους αὐτίκα αὐτὸν ἐξορμᾶσθαι καὶ ἐν τῇ ἀνακομιδῇ μὴ ἐγχο-
 ρῆζειν, ἀλλ' ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἐπανέειναι.
 16 ταῦτα μὲν οὖν οὕτω τότε ὥς γε εἰπεῖν διετάχθη· τῷ γὰρ ἔργῳ
 καὶ πάντων καὶ διὰ παντὸς αὐτὸς ὁ Καῖσαρ, αἵτε καὶ τῶν χρημά-
 των κυριεύων (λόγῳ μὲν γὰρ τὰ δημόσια ἀπὸ τῶν ἐκείνου ἀπεκέ-
 χριτο, ἔργῳ δὲ καὶ ταῦτα πρὸς τὴν γνώμην αὐτοῦ ἀνηλίσκετο) καὶ
 2 τῶν στρατιωτῶν κρατῶν, αὐταρχήσειν ἐμελλεν. τῆς γοῦν δεκαετίας
 ἐξελθούσης ἄλλα ἔτη πέντε, εἴτα πέντε, καὶ μετὰ τοῦτο δέκα καὶ
 3 ἑτέρα αὐθις δέκα πεντάκις αὐτῷ ἐψηφίσθη, ὥστε τῇ τῶν δεκετη-
 ρίδων διαδοχῇ διὰ βίον αὐτὸν μοναρχῆσαι. καὶ διὰ τοῦτο καὶ οἱ
 μετὰ ταῦτα αὐτοκράτορες, καίτοι μηκέτ' ἐς τακτὸν χρόνον ἀλλ' ἐς
 πάντα καθάπαξ τὸν βίον ἀποδεικνύμενοι, ὅμως διὰ τῶν δέκα αἰ-
 4 εῶν ἐώρτασαν ὥς καὶ τὴν ἡγεμονίαν αὐθις τότε ἀναγενοῦμενοι·
 καὶ τοῦτο καὶ νῦν γίγνεται. ὁ δ' οὖν Καῖσαρ πολλὰ μὲν καὶ πρό-
 τερον, ὅτε τὰ περὶ τῆς ἐξωμοσίας τῆς μοναρχίας καὶ τὰ περὶ τῆς
 τῶν ἐθνῶν διανομῆς διελέχθη, ἔλαβεν· καὶ γὰρ τό τε τὰς δάφνας
 πρὸ τῶν βασιλείων αὐτοῦ προτίθεσθαι, καὶ τὸ τὸν στέφανον τὸν
 δρῦνον ὑπὲρ αὐτῶν ἀρτῶσθαι, τότε οἱ ὥς καὶ αἰεὶ τοὺς τε πολε-
 5 μίους νικῶντι καὶ τοὺς πολίτας σώζοντι ἐψηφίσθη. (καλεῖται δὲ τὰ

2 3 πρῶτον] αὐτοῦ
 6 3 ἦτοι] ἢ τε

4 3 τὸ] τὴν*
 16 2 3 πεντηκίς

5 6 τὸ τοῦ] τοῦτο*
 4 1 πρότερον

βασιλεία παλάτιον, οὐχ ὅτι καὶ ἔδοξέ ποτε οὕτως αὐτὰ ὀνομάζεσθαι,
 ἀλλ' ὅτι ἐν τε τῇ Παλατίῳ ὁ Καῖσαρ ᾧκει καὶ ἐκεῖ τὸ στρατήγιον
 εἶχε, καὶ τινα καὶ πρὸς τὴν τοῦ Ῥωμύλου προενοίκησιν· φήμην ἢ
 οἰκία αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ παντὸς ὅρους ἔλαβεν· καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἄλ- 6
 λοθί που ὁ αὐτοκράτωρ καταλή, τὴν τοῦ παλατίου ἐπέκλησιν ἢ
 καταγωγὴ αὐτοῦ ἴσχει). ἐπεὶ δὲ καὶ τῷ ἔργῳ αὐτὰ ἐπετέλεσεν,
 οὕτω δὴ καὶ τὸ τοῦ Ἀγνούστον ὄνομα καὶ παρὰ τῆς βουλῆς καὶ
 παρὰ τοῦ δήμου ἐπέθετο. βουλευθέντων γάρ σφων ἰδίως πως αὐ- 7
 τὸν προσεπειν, καὶ τῶν μὲν τὸ τῶν δὲ τὸ καὶ ἐσηγομένων καὶ
 αἰρουμένων, ὁ Καῖσαρ ἐπεθύμει μὲν ἰσχυρῶς Ῥωμύλος ὀνομασθῆ-
 ναι, αἰσθόμενος δὲ ὅτι ὑποπτεύεται ἐκ τούτου τῆς βασιλείας ἐπι-
 θυμεῖν, οὐκέτ' αὐτοῦ ἀντεποίησατο, ἀλλ' Ἀγνούστος ὡς καὶ πλεόν 8
 τι ἢ κατ' ἀνθρώπους ὧν ἐπεκλήθη· πάντα γὰρ τὰ ἐντιμώτατα καὶ
 τὰ ἱερωτάτα αὐγούστα προσαγορεύεται. ἔξ οὗπερ καὶ σεβαστὸν
 αὐτὸν καὶ ἑλληνίζοντες πως, ὥσπερ τινα σεπτόν, ἀπὸ τοῦ σεβάζε-
 σθαι, προσεῖπον.

οὕτω μὲν δὴ τό τε τοῦ δήμου καὶ τὸ τῆς γερονσίας κράτος 17
 πᾶν ἐς τὸν Ἀγνούστον μετέστη, καὶ ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀκριβὴς μοναρχία
 κατέστη. μοναρχία γάρ, εἰ καὶ τὰ μάλιστα καὶ δύο καὶ τρεῖς ἅμα
 τὸ κῆρὸς ποτε ἔσχον, ἀληθέστατα ἂν νομίζοιτο. τὸ μὲν γὰρ ὄνομα 2
 αὐτὸ τὸ μοναρχικὸν οὕτω δὴ τοι οἱ Ῥωμαῖοι ἐμίσησαν ὥστε μήτε
 δικτάτορας μήτε βασιλέας μήτ' ἄλλο τι τοιοῦτότροπον τοὺς αὐτο-
 κράτορας σφων ὀνομάζειν· τοῦ δὲ δὴ τῆς πολιτείας τέλους ἐς αὐ-
 τοὺς ἀνακειμένον οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ βασιλεύονται. αἱ μὲν γὰρ 3
 ἀρχαὶ αἱ ἐκ τῶν νόμων ὡς πλήθει γενόμεναι καὶ νῦν πλήν τῆς τῶν
 τιμητῶν καθίστανται, διάγεται δὲ καὶ διοικεῖται πάντα ἀπλῶς ὅπως
 ἂν ὁ αἰεὶ κρατῶν ἐθελήσῃ. καὶ ἵνα γε μὴ ἐκ δυναστείας ἀλλ' ἐκ
 τῶν νόμων τοῦτ' ἔχειν δοκῶσι, πάνθ' ὅσα ἐν τῇ δημοκρατίᾳ μέγα
 παρ' ἐκούσι σφισιν ἴσχυσεν, αὐτοῖς τοῖς ὀνόμασι χωρὶς τοῦ τῆς
 δικτατορίας προσεποιήσαντο. ὑπατοὶ τε γὰρ πλειστάκις γίνονται, 4
 καὶ ἀνθύπατοι αἰεὶ, δούκις ἂν ἔξω τοῦ πωμηρίου ὦσιν, ὀνομάζονται·
 τὴν τε τοῦ αὐτοκράτορος πρόσρησιν διὰ παντὸς οὐ μόνον οἱ νικη-
 σαντές τινας ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, πρὸς δήλωσιν τῆς αὐτοτε-
 λοῦς σφῶν ἐξουσίας, ἀντὶ τῆς τοῦ βασιλέως τοῦ τε δικτάτορος ἐπι-
 κλήσεως ἔχουσιν. αὐτὰς μὲν γὰρ ἐκείνας οὐ τίθενται, ἐπειδὴ περ 5
 ἅπας ἐκ τῆς πολιτείας ἐξέπεσον, τὸ δὲ δὴ ἔργον αὐτῶν τῇ τοῦ
 αὐτοκράτορος προσήγορίᾳ βεβαιοῦνται. καὶ ἐκ μὲν τούτων τῶν
 ὀνομάτων καταλόγους τε ποιῆσθαι καὶ χρήματα ἀθροίζειν πολέμους

6 τε ἀναιρεῖσθαι καὶ εἰρήνην σπένδεσθαι, τοῦ τε ξενικοῦ καὶ τοῦ
 πολιτικοῦ αἰεὶ καὶ παρταχοῦ ὁμοίως ἄρχειν, ὥστε καὶ ἐντὸς τοῦ
 πωμηρίου καὶ τοὺς ἱππέας καὶ τοὺς βουλευτὰς θανατοῦν δύναισθαι,
 τὰ τε ἄλλα ὅσα τοῖς τε ὑπᾶτοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς αὐταρχήσασί
 7 ποτε ποιεῖν ἔξῃν, λαμβάνουσιν· ἐκ δὲ δὴ τοῦ τιμητέναι τοὺς τε
 βίους καὶ τοὺς τρόπους ἡμῶν ἐξετάζουσι, καὶ ἀπογραφὰς ποιοῦνται
 καὶ τοὺς μὲν καταλέγουσι καὶ ἐς τὴν ἱππᾶδα καὶ ἐς τὸ βουλευτικόν,
 8 τοὺς δὲ καὶ ἀπαλείφουσιν, ὅπως ἂν αὐτοῖς δόξῃ. ἐκ τε τοῦ ἐν
 πάσαις ταῖς ἱερωσύναις ἱερῶσθαι καὶ προσέτι καὶ τοῖς ἄλλοις τὰς
 πλείους σφῶν δίδοναι, ἀρχιερέων τέ τινα αὐτῶν, καὶ δύο καὶ τρεῖς
 ἅμα ἄρχουσιν, εἶναι, πάντων αὐτοὶ καὶ τῶν ὁσίων καὶ τῶν ἱερῶν
 9 κυριεύουσιν. ἥ τε ἔξουσία ἡ δημαρχικὴ καλουμένη, ἣν οἱ πάντες
 ποτὲ ἀνθήσαντες ἔσχον, δίδωσιν σφίσι τὰ τε γινόμενα ὑφ' ἑτέρου
 τινός, ἂν μὴ συνεπαινώσι, παύειν, καὶ μὴ καθυβρίζεσθαι, καὶ ἄρα
 τι καὶ τὸ βραχύτατον μὴ ὅτι ἔργῳ ἄλλὰ καὶ λόγῳ ἀδικεῖσθαι δό-
 ξωσι, καὶ ἄκριτον τὸν ποιήσαντα αὐτὸ ὥς καὶ ἐναγῇ ἀπολλύναι.
 10 δημαρχεῖν μὲν γάρ, αἵτε καὶ ἐς τοὺς εὐπατριδας πάντως τελούντες,
 οὐχ ὅσιον νομίζουσιν εἶναι· τὴν δὲ δὴ δύναμιν τὴν τῶν δημάρχων
 πᾶσαν, ὅση περ τὰ μάλιστα ἐγένετο, προστίθεται, καὶ δι' αὐτῆς
 καὶ ἡ ἐξαρίθμησις τῶν ἐτῶν τῆς ἀρχῆς αὐτῶν, ὥς καὶ κατ' ἔτος
 11 αὐτὴν μετὰ τῶν αἰεὶ δημαρχούντων λαμβανόντων, προβαίνει. ταῦτα
 μὲν ἐκ τῆς δημοκρατίας, ὥς που καὶ ἕκαστα ἐνομήσθη, οὕτω τε
 καὶ διὰ τούτων τῶν ὀνομάτων εἰλήφασιν, ὅπως μηδὲν ἄνευ δόσεώς
 18 τινος ἔχειν δοκῶσιν· ἤδη δὲ καὶ ἕτερόν τι, ὃ μηδενὶ τῶν πάλαι
 Ῥωμαίων ἐς πάντα ἄντικρυς ἐδόθη, προσεκλήσαντο, ὑφ' οὗπερ καὶ
 μόνου καὶ ἐκεῖνα ἂν καὶ τὰλλα αὐτοῖς πράττειν ἔξῃν. λέλυνται
 γὰρ δὴ τῶν νόμων, ὥς αὐτὰ τὰ Λατινικὰ ῥήματα λέγει· τοῦτ'
 ἔστιν ἐλεύθεροι ἀπὸ πάσης ἀναγκαίας νομίσεώς· εἰσι καὶ οὐδενὶ
 2 τῶν γεγραμμένων ἐνέχονται. καὶ οὕτως ἐκ τούτων τῶν δημοκρα-
 τικῶν ὀνομάτων πᾶσαν τὴν τῆς πολιτείας ἰσχὺν περιβέβληνται ὥστε
 καὶ τὰ τῶν βασιλέων, πλην τοῦ φορτικοῦ τῆς προσηγορίας αὐτῶν,
 ἔχειν. ἡ γὰρ δὴ τοῦ Καίσαρος ἥ τε τοῦ Ἀγνούστου πρόδορησις
 δύναμιν μὲν οὐδεμίαν αὐτοῖς οἰκείαν προστίθῃσι, δηλοῖ δ' ἄλλως
 τὸ μὲν τὴν τοῦ γένους σφῶν διαδοχὴν, τὸ δὲ τὴν τοῦ ἀξιωματος
 3 λαμπρότητα. καὶ ἥ γε τοῦ πατρὸς ἐπωνυμία τάχα μὲν καὶ ἐξου-
 σίαν τινὰ αὐτοῖς, ἣν ποτε οἱ πατέρες ἐπὶ τοὺς παῖδας ἔσχον, κατὰ
 πάντων ἡμῶν δίδωσιν, οὐ μέντοι καὶ ἐπὶ τοῦτο ἀρχὴν ἐγένετο ἄλλ'
 ἐς τε τιμὴν καὶ ἐς παραίνεσιν, ἵνα αὐτοὶ τε τοὺς ἀρχομένους ὥς
 καὶ παῖδας ἀγαπῶεν καὶ ἐκεῖνοι σφᾶς ὥς καὶ πατέρας αἰδῶνται.

τοσαῦταί τε καὶ τοιαῦται αἱ προσηγορίαι εἰσὶν αἷς οἱ τὸ κρά- 4
τος ἔχοντες κατὰ τε τοὺς νόμους καὶ κατὰ τὸ ἤδη πάτριον νομί-
ζουσιν. καὶ νῦν μὲν πᾶσαι ἕμα αὐτοῖς ὡς τὸ πολὺ, πλὴν τῆς τῶν
τιμητῶν, δίδονται, τοῖς δὲ δὴ πάλαι κατὰ χρόνους ὡς ἔχασται
ἐψηφίζοντο. τὴν γὰρ δὴ τιμητείαν ἔλαβον μὲν τινες καὶ τῶν αὐ- 5
τοκρατόρων κατὰ τὸ ἀρχαῖον, ἔλαβε δὲ καὶ Διομειανὸς διὰ βίον·
οὐ μέντοι καὶ νῦν ἔτι τοῦτο γίγνεται· τὸ γὰρ ἔργον αὐτῆς ἔχοντες
οὔτε αἰροῦνται ἐπ' αὐτήν, οὔτε τὴν πρόσκλησιν αὐτῆς πλὴν ἐν ταῖς
ἀπογραφαῖς κτῶνται.

ἡ μὲν οὖν πολιτεία οὕτω τότε πρὸς τε τὸ βέλτιον καὶ πρὸς τὸ 19
σωτηριωδέστερον μετεκοσμήθη· καὶ γὰρ πον καὶ παντάπασιν ἀδύ-
νατον ἦν δημοκρατουμένους αὐτοὺς σωθῆναι. οὐ μέντοι καὶ ὁμοίως
τοῖς πρόσθεν τὰ μετὰ ταῦτα πραχθέντα λεχθῆναι δύναται. πρό- 2
τερον μὲν γὰρ ἔς τε τὴν βουλὴν καὶ ἔς τὸν δῆμον πάντα, καὶ εἰ
πύρρῳ πον συμβαίῃ, ἐσεφέρετο· καὶ διὰ τοῦτο πάντες τε αὐτὰ
ἐμάνθανον καὶ πολλοὶ συνέγραφον, καὶ τούτων καὶ ἡ ἀλήθεια αὐ-
τῶν, εἰ καὶ τὰ μάλιστα καὶ φόβῳ τινὰ καὶ χάριτι φίλοι τε καὶ
ἔχθρᾳ τισὶν ἐρρέθη, παρὰ γοῦν τοῖς ἄλλοις τοῖς τὰ αὐτὰ γράψασι
τοῖς τε ὑπομνήμασι τοῖς δημοσίοις τρόπον τινὰ ἐθερίσκετο. ἐκ δὲ 3
δὴ τοῦ χρόνου ἐκείνου τὰ μὲν πλείω κρύφα καὶ δι' ἀπορητῶν
γίγνεσθαι ἤρξατο, εἰ δὲ πού τινα καὶ δημοσιενθεῖν, ἀλλ' ἀνεξέλεγκτά
γέ ὄντα ἀπιστεῖται· καὶ γὰρ λέγεσθαι καὶ πράττεσθαι πάντα πρὸς
τὰ τῶν αἰεὶ κρατούντων τῶν τε παραδυναστευόντων σφίσι βουλή-
ματα ὑποπιέεται. καὶ κατὰ τοῦτο πολλὰ μὲν οὐ γιγνόμενα θρυ- 4
λεῖται, πολλὰ δὲ καὶ πᾶν συμβαίνοντα ἀγροεῖται, πάντα δὲ ὡς
εἰπεῖν ἄλλως πῶς ἢ ὡς πράττεται διαθροεῖται. καὶ μέντοι καὶ τὸ
τῆς ἀρχῆς μέγεθος τό τε τῶν πραγμάτων πλῆθος δυσχερεστάτην
τὴν ἀκρίβειαν αὐτῶν παρέχει. ἐν τε γὰρ τῇ Ῥώμῃ συχνὰ καὶ 5
παρὰ τῷ ἐπηκόῳ αὐτῆς πολλὰ, πρὸς τε τὸ πολέμιον αἰεὶ καὶ καθ'
ἡμέραν ὡς εἰπεῖν γίγνεται τινά, περὶ ὧν τὸ μὲν σαφές οὐδεὶς ἁ-
δίως ἔξω τῶν πραττόντων αὐτὰ γινώσκει, πλείστοι δ' ὅσοι οὐδ'
ἀκούουσι τὴν ἀρχὴν ὅτι γέγονεν. ὅθεν περ καὶ ἐγὼ πάντα τὰ ἑξῆς, 6
ὅσα γε καὶ ἀναγκαῖον ἔσται εἰπεῖν, ὡς πον καὶ δεδήμωται φράσω,
εἴ' ὅντως οὕτως εἴτε καὶ ἐτέρως πῶς ἔχει. προσέεται μὲντοι τι
αὐτοῖς καὶ τῆς ἐμῆς δοξασίας, ἐς ὅσον ἐνδέχεται, ἐν οἷς ἄλλο τι
μᾶλλον ἢ τὸ θρυλούμενον ἠδυνήθην ἐκ πολλῶν ὧν ἀνέγων ἢ καὶ
ἤκουσα ἢ καὶ εἶδον τεκμήρασθαι.

Αὐγουστός μὲν δὴ ὁ Καῖσαρ, ὥσπερ εἶπον, ἐπωνομάσθη, καὶ 20

αὐτῷ σημείον οὐ σμικρὸν ἐδόθη τότε τῆς νυκτὸς ἐπεγένετο· ὁ γὰρ
 Τίβερις πελαγίσας πᾶσαν τὴν ἐν τοῖς πεδίοις Ρώμην κατέλαβεν
 ὥστε πλεῖσθαι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ μάντιες οὐτε ἐπὶ μέγα αὐξήσοι
 2 καὶ ὅτι πᾶσαν τὴν πόλιν ἐποχειρίαν ἔξοι προέγνωνσαν. χαριζομένων
 δ' αὐτῷ καθ' ὑπερβολὴν ἄλλων ἄλλα, Σέξτος τις Πακούβιος, ὡς
 δ' ἑτεροὶ λέγουσιν Ἀπούδιος, πάντας ἐξενίκησεν· ἐν γὰρ τῷ συνε-
 δρίῳ ἑαυτὸν τέ οἱ τὸν τῶν Ἰβήρων τρόπον καθωσίωσε καὶ τοῖς
 3 ἄλλοις συνεβούλευε τοῦτο ποιῆσαι. ἐπειδὴ τε ὁ Ἀγνوستος ἐμποδὼν
 οἱ ἐγένετο, πρὸς τε τὸ πλῆθος τὸ προσεσπὸς ἐξεπῆδησεν (ἐδημάρχει
 γάρ) καὶ ἐκείνους τε καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τοὺς λοιπούς, κατὰ τε
 τὰς ὁδοὺς καὶ κατὰ τοὺς στενωποὺς περιουσίτας, καθιερωσά-
 4 σθαι τῷ Ἀγνούστῳ κατηνώγκασεν· ἀφ' οὗπερ καὶ νῦν προστρέπο-
 μενοι τὸν κρατοῦντα λέγειν εἰώθαμεν ὅτι σοι καθωσιώμεθα.

καὶ ὁ μὲν καὶ θῦσαι ἐπὶ τούτῳ πάντας ἐποίει, ἐν τε τῷ ὁμίλῳ
 ποτὲ κληρονόμον ἔφη τὸν Ἀγνوستον ἐξ ἴσου τῷ νικῇ καταλείψαι,
 οὐχ ὅτι τι εἶχεν, ἀλλ' ὅτι καὶ προσλαβεῖν ἠθέλησεν, ὃ καὶ ἐγένετο·
 21 Ἀγνوستος δὲ τὰ τε ἄλλα τὰ τῇ ἀρχῇ προσήκοντα προθυμότερον,
 ὡς καὶ ἐθέλοντι δὴ παρὰ πάντων αὐτὴν εἰληφώς, ἔπραττε, καὶ
 ἐνομοθέτει πολλά. οὐδὲν δὲ δέομαι καθ' ἕκαστον ἀκριβῶς ἐπεξιέ-
 2 ναι, χωρὶς ἢ ὅσα τῇ συγγραφῇ πρόσφορα ἐστίν. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο
 καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα πραχθεῖσι ποιήσω, ἵνα μὴ καὶ δι' ὅχλον γένωμαι
 πάντα τὰ τοιαῦτα ἐπεσφέρων ἢ μηδ' αὐτοὶ οἱ πάντ' αὐτὰ μελετών-
 3 τες ἀκριβοῦσιν. οὐ μέντοι καὶ πάντα ἰδιογνομονῶν ἐνομοθέτει,
 ἀλλ' ἔστι μὲν ἢ καὶ ἐς τὸ δημόσιον προεξετίθει, ὅπως, ἂν τι μὴ
 ἀρέσῃ τινά, προμαθὼν ἐπαρορθώσῃ· προετρέπετό τε γὰρ πάνθ'
 ὀντινὸν συμβουλεύειν οἱ, εἴ τίς τι ἄμεινον αὐτῶν ἐπινοήσειεν, καὶ
 4 παρρησίαν σφίσι πολλὴν ἔνεμε, καὶ τινα καὶ μετέγραφεν. τὸ δὲ
 δὴ πλεῖστον τοὺς τε ὑπάτους ἢ τὸν ὑπάτον, ὅποτε καὶ αὐτὸς ὑπα-
 τεύοι, καὶ τῶν ἄλλων ἀρχόντων ἕνα παρ' ἑκάστων, ἕκ τε τοῦ λοιποῦ
 τῶν βουλευτῶν πλῆθους πεντεκαίδεκα τοὺς κλήρω λαχόντας, συμ-
 βούλους ἐς ἑξάμηνον παρελάμβανεν, ὥστε δι' αὐτῶν καὶ τοῖς ἄλλοις
 5 πᾶσι κοινοῦσθαι τρόπον τινὰ τὰ νομοθετούμενα νομιζέσθαι. ἐσέ-
 φερε μὲν γὰρ τινα καὶ ἐς πᾶσαν τὴν γερουσίαν, βέλτιον μέντοι
 νομιζὼν εἶναι τὸ μετ' ὀλίγων καθ' ἡσυχίαν τὰ τε πλεῖον καὶ τὰ
 μεῖζον προσκοπεῖσθαι, τοῦτό τε ἐποίει καὶ ἔστιν ὅτε καὶ ἐδίκαζε
 6 μετ' αὐτῶν. ἔκρινε μὲν γὰρ καὶ καθ' ἑαυτὴν ἢ βουλὴ πᾶσα ὡς
 καὶ πρότερον, καὶ τισι καὶ πρεσβείαις καὶ κηρυκείαις καὶ δῆμων
 καὶ βασιλέων ἐχρημάτιζεν, ὃ τε δῆμος ἐς τὰς ἀρχαιεσιᾶς καὶ τὸ

πληθος αὐτὸν συνέλεγετο· οὐ μόντοι καὶ ἐπράττετό τι ὃ μὴ καὶ ἐκείνῳ ἤρεσκεν. τοὺς γοῦν ἄρξοντας τοὺς μὲν αὐτὸς ἐκλεγόμενος προεβάλ- 7
λετο, τοὺς δὲ καὶ ἐπὶ τῷ δήμῳ τῷ τε ὁμίλῳ κατὰ τὸ ἀρχαῖον
ποιούμενος ἐπεμελεῖτο ὅπως μὴτ' ἀνεπιτήδειοι μὴτ' ἐκ παρακελεύ-
σεως ἢ καὶ δεκασμοῦ ἀποδεικνύονται.

τὸ μὲν οὖν σύμπαν οὕτω τὴν ἀρχὴν διώκησεν, λέξω δὲ καὶ καθ' 22
ἑκαστον ὅσα ἀναγκαῖον ἐστὶ μετὰ τῶν ὑπάτων, ἐφ' ὧν ἐγένετο,
μνημονεύεσθαι. ἐν μὲν γὰρ τῷ προειρημένῳ ἔτει τὰς ὁδοὺς τὰς
ἕξω τοῦ τείχους δυσπορεύτους ὑπὸ ἀμελείας ὁρῶν οὕσας τὰς μὲν
ἄλλας ἄλλοις τισὶ τῶν βουλευτῶν ἐπισκευάσαι τοῖς οἰκείοις τέλεσι
προσέταξε, τῆς δὲ δὴ Φλαμινίας αὐτός, ἐπειδὴ περ' ἐκστρατεύσειν
δὲ αὐτῆς ἐμελλεν, ἐπεμελήθη. καὶ ἡ μὲν εὐθὺς τότε ἐγένετο, καὶ 2
διὰ τοῦτο καὶ εἰκόνες αὐτῇ ἐφ' ἀψίδων ἐν τε τῇ τοῦ Τιβερίου
γεφύρῃ καὶ ἐν Ἀρμίνῳ ἐποιήθησαν· αἱ δ' ἄλλαι ὕστερον, εἴθ' οὖν
πρὸς τοῦ δημοσίου, ἐπειδὴ μηδεὶς τῶν βουλευτῶν ἠδέως ἀνήλυσεν,
εἴτε καὶ πρὸς τοῦ Ἀγνούστου τις εἰπεῖν ἐθέλει, ἐπισκευάσθησαν.
οὐ γὰρ δύναιμι διακρῖναι τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν, οὐδ' εἰ τὰ μύ- 3
λιστα ὁ Ἀγνούστος καὶ ἀνδριάντας τινὰς ἑαυτοῦ ἀργυροῦς, πρὸς
τε τῶν φίλων καὶ πρὸς δῆμων τινῶν γεγονότας, ἐς νόμισμα κατέ-
κοψε τοῦ δὴ καὶ οἰκοθεν πάνθ' ὅσα γε καὶ ἔλεγε δαπανᾶν δοκεῖν·
καὶ διὰ τοῦτο οὐτ' εἴ ποτε ἐκ τῶν δημοσίων τι χρημάτων ὁ αἰεὶ 4
κρατῶν ἔλαβεν, οὐτ' εἴ ποτε αὐτὸς ἔδωκε, γνώμην ἔχω συγγράφαι.
πολλάκις τε γὰρ ἐκάτερον αὐτῶν ἐγένετο, καὶ τί ἢν τις ἐς δανεί-
σματα ἢ καὶ δωρεὰς τὰ τοιαῦτα καὶ λέγοι, ὁπότε καὶ τούτοις καὶ
ἐκείνοις καὶ ὁ δῆμος καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ἐπίζηκον αἰεὶ χρῶνται;

τότε μὲν δὴ ταῦτα ὁ Ἀγνούστος ἔπραξε, καὶ ἐξώρμησε μὲν ὡς 5
καὶ ἐς τὴν Βρεττανίαν στρατεύσων, ἐς δὲ δὴ τὰς Γαλατίας ἐλθὼν
ἐνταῦθα ἐνδιέτριψεν· ἐκεῖνοί τε γὰρ ἐπικηρυκεύσασθαι οἱ ἐδόκουν,
καὶ τὰ τούτων ἀκατάστατα ἔτι, ἅτε τῶν ξυμφυλίων πολέμων εὐθὺς
ἐπὶ τῇ ἁλώσει σφῶν ἐπιγενομένων, ἦν. καὶ αὐτῶν καὶ ἀπογραφὰς
ἐποιήσατο καὶ τὸν βίον τὴν τε πολιτείαν διεκόσμησεν. κἀντεῦθεν
ἐς τε τὴν Ἰβηρίαν ἀφίκετο, καὶ κατεστήσατο καὶ ἐκείνῃ. μετὰ δὲ 23
δὴ τοῦτο αὐτός τε τὸ ὄγδοον σὲν τῷ Ταύρῳ τῷ Στατιλίῳ ὑπὸ ^{α. η.} 728
τευσεν, καὶ ὁ Ἀγρίππας τὰ σέπτα ὠνομασμένα καθιέρωσεν· ὁδὸν 2
μὲν γὰρ οὐδεμίαν ἐπισκευάσειν ὑπέσχετο, ταῦτα δὲ ἐν τῷ ἀρείῳ
πεδίῳ στοαῖς περίξ ὑπὸ τοῦ Λεπίδου πρὸς τὰς φυλετικὰς ἀρχαι-
ρεσίας συνωκοδομημένα καὶ πλαστὴ λιθίναις καὶ ζωγραφήμασιν ἐπε-
κόσμησεν, Ἰούλια αὐτὰ ἀπὸ τοῦ Ἀγνούστου προσαγορεύσας. καὶ 3

ὁ μὲν οὐχ ὅπως θρόνον τινὰ ἐπ' αὐτοῖς ὠγλίσκαιεν, ἀλλὰ καὶ
 πᾶν καὶ πρὸς αὐτοῦ ἐκείνου καὶ πρὸς τῶν ἄλλων ἀπάντων ἐτιμᾶτο
 4 (αἰτίων δὲ ὅτι τὰ φιλανθρωπώτατα καὶ τὰ εὐκλεέστατα τὰ τε συμ-
 φορώτατα καὶ συμβουλευῶν οἱ καὶ συμπράττων οὐδ' ἐπὶ βραχὺ
 τῆς δόξης αὐτῶν ἀντεποιεῖτο, ταῖς τε παρ' αὐτοῦ τιμαῖς οὔτε ἐς
 πλεονεξίαν οὔτε ἐς ἀπόβλανσιν ἰδίαν ἐχορῆτο, ἀλλ' ἐς τε τὸ αὐτῷ
 5 ἐκείνῳ καὶ ἐς τὸ τῷ δημοσίῳ συμφέρον), ὁ δὲ δὴ Γάλλος Κορνή-
 λιος καὶ ἐξέβρισην ἐπὶ τῆς τιμῆς. πολλὰ μὲν γὰρ καὶ μάταια ἐς
 τὸν Αὐγουστον ἀπελήρει, πολλὰ δὲ καὶ ἐλαττία παρέπραττεν· καὶ
 γὰρ καὶ εἰκόνας ἑαυτοῦ ἐν ὅλῃ ὥς εἰπεῖν τῇ Αἰγύπτῳ ἔστησε, καὶ
 6 τὰ ἔργα ὅσα ἐπεποιήκει ἐς τὰς πυραμίδας ἐσέγραψεν. κατηγορήθη
 τε οὖν ἐπ' αὐτοῖς ἐπὶ Βαλερίῳ Λάργον, ἐταίρον τέ οἱ καὶ συμ-
 βιωτοῦ ὄντος, καὶ ἡτιμώθη ἐπὶ τοῦ Αὐγούστου, ὥστε καὶ ἐν τοῖς
 ἔθνεσιν αὐτοῦ κωλυθῆναι διατιᾶσθαι. γενομένου δὲ τούτου καὶ
 ἄλλοι αὐτῷ σychροὶ ἐπέθεντο καὶ γραφὰς κατ' αὐτοῦ πολλὰς ἐπή-
 7 ρεξαν, καὶ ἡ γεροντοῖα ἅπανα ἁλῶναι τε αὐτὸν ἐν τοῖς δικαστηρίοις
 καὶ φρεῖν τῆς οὐσίας στερηθέντα, καὶ ταύτην τε τῷ Αὐγούστῳ
 δοθῆναι καὶ ἑαυτοῦς βουθυτῆσαι ἐψηφίσατο. καὶ ὁ μὲν περιελ-
 24 γήσας ἐπὶ τούτοις ἑαυτὸν προκυτεχρήσατο, τὸ δὲ δὴ τῶν πολλῶν
 κίβδηλον καὶ ἐκ τούτου διηλέγχθη ὅτι ἐκείνόν τε, ὃν τέως ἐκολά-
 κενον, οὕτω τότε διέθηκται ὥστε καὶ αὐτοχειρίᾳ ἀποθανεῖν ἀναγκά-
 σαι, καὶ πρὸς τὸν Λάργον ἀπέκλιναν, ἐπειδὴ περ αὖξιν ἤρχετο,
 μέλλοντές που καὶ κατὰ τούτου τὰ αὐτά, ἂν γέ τι τοιοῦτόν οἱ
 2 συμβῇ, ψηφιεῖσθαι. ὁ μέντοι Προκουλήσιος οὕτω πρὸς αὐτὸν ἔσχεν
 ὥστ' ἀπαντήσας ποτὲ αὐτῷ τὴν τε ῥῆναι καὶ τὸ στόμα τὸ ἑαυτοῦ
 τῇ χειρὶ ἐπισχεῖν, ἐνδεικνύμενος τοῖς συνοῦσιν ὅτι μὴδ' ἀναπνεῦσαι
 3 τινα παρόντος αὐτοῦ ἀσφάλεια εἴη. ἄλλος τέ τις προσῆλθέ τε
 αὐτῷ, καίπερ ἀγνώστῳ ὢν, μετὰ μαρτύρων, καὶ ἐπήρετο εἰ γνωρίζοι
 ἑαυτόν, ἐπειδὴ τε ἐξηγήσατο, ἐς γραμματεῖον τὴν ἄρνησιν αὐτοῦ
 ἐσέγραψεν, ὥσπερ οὐκ ἐξὸν τῷ κακῷ καὶ ὃν οὐκ ἦδει πρότερον
 4 συκοφαντῆσαι. οὕτω δ' οὖν οἱ πολλοὶ τὰ ἔργα τινῶν, καὶ πονηρὰ
 ἢ, μᾶλλον ζηλοῦσιν ἢ τὰ παθήματα φελάσσουνται, ὥστε καὶ τότε
 Μάρκος Εὐράτιος Ροῦφος ἀγορανομήσας, καὶ ἄλλα τε πολλὰ κα-
 λῶς πράξας καὶ ταῖς οἰκίαις ταῖς ἐν τῷ ἔτει ἐκείνῳ ἐμπροσθεύσαις
 ἐπικουρίαν μετὰ τῶν ἑαυτοῦ δούλων καὶ μεθ' ἐτέρων τινῶν μισθω-
 5 τῶν ποιησάμενος, καὶ διὰ τοῦτο τὰ τε ἀναλώματα τὰ τῇ ἀρχῇ
 αὐτοῦ προσήγοντα παρὰ τοῦ δήμου λαβὼν καὶ στρατηγὸς παρα-
 νόμως ἀποδεχθεὶς, ἐπήρθη τε ἐπ' αὐτῶν τούτων καὶ τὸν Αὐγον-
 στον ὑπερεφρόνησεν, ὥστε καὶ προγράψαι ὅτι ἄθραυστον καὶ ὁλό-
 6 κληρον τῷ διαδόχῳ τὴν πόλιν παρέδωκεν. ἐπ' οὖν τούτῳ οἱ τε

ἄλλοι πάντες οἱ πρῶτοι καὶ αὐτὸς ὅτι μάλιστα ὁ Αὐγουστος ὁργὴν ἔσχε, καὶ ἐκείνον μὲν ἐκδιδάξιν οὐκ ἐς μακρὰν ἐμελλε τὸ μὴ ὑπερ τοὺς πολλοὺς φρονεῖν, τοῖς δ' ἀγορανόμοις παραχορῆμα ἐπιμελεῖσθαι τε ὅπως μηδὲν ἐπιπληρῆται, καὶ ἄρα τι τοιοῦτο συμβῆναι, κατασβεννύναι τὸ πῦρ προσέταξεν.

καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει τούτῳ ὁ τε Πολέμων ὁ ἐν τῷ Πόντῳ βα- 25
σιλεύων ἐς τε τοὺς φίλους καὶ ἐς τοὺς συμμάχους τοῦ δήμου ἐνε-
ργόφῃ, καὶ προεδρία τοῖς βουλευταῖς ἐν πάσῃ τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ ἐς
πάντα τὰ θέατρα ἐδόθη· τὸν τε Αὐγουστον ἐς τὴν Βρεττανίαν, 2
ἐπειδὴ μὴ ἠθέλησαν ὁμολογῆσαι, στρατευσέοντα κατέσχον οἱ τε
Σάλασσοι ἐπαναστάντες αὐτῷ καὶ οἱ Κάρταβροι οἱ τε Ἀστυρες
πολεμωθέντες. οἰκοῦσι δὲ ἐκεῖνοι μὲν ὑπὸ τὰς Ἀλπεις, ὥσπερ εἴρη-
ταί μοι, οὗτοι δὲ ἐκότεροι τοῦ τε Πυρηνίου τοῦ πρὸς τῇ Ἰβηρίᾳ
τὸ καρτερώτατον καὶ τὴν πεδιάδα τὴν ἐπ' αὐτοῦ οὖσαν. δι' οὖν 3
ταῦτα ὁ Αὐγουστος (ἤδη δὲ ἔνατον μετὰ Μάρκον Σιλανοῦ ὑπά-
τευεν) ἐπὶ μὲν τοὺς Σαλάσσους Τερέντιον Βάρρωνα ἐπέμψεν. καὶ
ὅς πολλαχῇ ἅμα, ὅπως μὴ συστραφέντες δυσχειρώτεροι γίνωνται,
ἐμβολῶν ῥᾶστέ τε αὐτούς, αἵτε καὶ κατ' ὀλίγους προσπίπτοντάς
σφίσιν, ἐνίκησε, καὶ συμβῆναι καταναγκάσας ἀργυρίον τέ τι ῥητόν, 4
ὥς καὶ μηδὲν δεινὸν ἄλλο δράσων, ἤτησε, καὶ τούτου πανταχῇ
πρὸς τὴν ἔσπραξιν δίδεν αὐτοῦ στρατιώτας διαπέμψας συνέλαβέ
τε τοὺς ἐν τῇ ἡλικίᾳ καὶ ἀπέδοτο, ἐφ' ᾧ μηδεὶς σφῶν ἐντὸς εἴκοσιν
ἐτῶν ἐλευθερωθεῖν. καὶ αὐτῶν ἡ ἀρίστη τῆς γῆς τῶν τε δορυφό- 5
ρων τισὶν ἐδόθη, καὶ πόλιν τὴν Αὐγουστὴν πραιτωριανῶν ὠνομα-
σμένην ἔσχεν. αὐτὸς δὲ ὁ Αὐγουστος πρὸς τε τοὺς Ἀστυρας καὶ
πρὸς τοὺς Καντάβρους ἅμα ἐπολέμησεν, καὶ ἐπειδὴ μήτε προσεχώ-
ρουν οἷά τε ἐπὶ τοῖς ἐργασίαις ἐπαιρόμενοι, μήτε ἐς χεῖρας διὰ τε 6
τὸ τῷ πλήθει ἐλαττοῦσθαι καὶ διὰ τὸ ἀκοντισταὶ τὸ πλεῖστον εἶναι
ἦσαν, καὶ προσέτι καὶ πράγματα αὐτῷ πολλὰ, εἴ ποιν κινηθεῖν,
τά τε ὑπερδέξια αἰεὶ προκαταλαμβάνοντες καὶ ἐν τοῖς κοίλοις τοῖς
τε ὑλώδεσιν ἐνεδρεύνοντες παρεῖχον, ἐν ἀπόρῳ παντάπασιν ἐγένετο.
καὶ ὁ μὲν ἐκ τε τοῦ καμάτου καὶ ἐκ τῶν φροντίδων νοσήσας ἐς 7
Ταρράκωνα ἀνεχώρησε καὶ ἐκεῖ ἡρώσκει· Γάιος δὲ Ἀντίστιος προσ-
επολέμησέ τε αὐτοῖς ἐν τούτῳ καὶ συχνὰ κατειργάσατο, οὐκ ὅτι
καὶ ἀμείνων τοῦ Αὐγουστον στρατηγὸς ἦν, ἀλλ' ὅτι καταφρονή- 8
σαντες αὐτοῦ οἱ βάρβαροι ὁμῶς τε τοῖς Ῥωμαίοις ἐχώρησαν καὶ
ἐνίκηθησαν. καὶ οὕτως ἐκεῖνός τέ τινα ἔλαβεν, καὶ Τίτος μετὰ
ταῦτα Καρίσιος τὴν τε Λαγκίαν τὸ μέγιστον τῶν Ἀστύρων πόλισμα
ἐκλειφθὲν εἴλε καὶ ἄλλα πολλὰ παρῆσθησάτο.

25 2 5 πρὸς] τε πρὸς

6 1 οἷά τε] αἵτε?*

2 ἀκοντιστάς*

26 πανσαμένον δὲ τοῦ πολέμου τούτου ὁ Αὐγουστος τοὺς μὲν ἀφελικεστέρους τῶν στρατιωτῶν ἀφῆκε, καὶ πόλιν αὐτοῖς ἐν Ἀνσιτανίᾳ τὴν Αὐγουσταν ἡμέριταν καλουμένην κτίσαι ἔδωκε, τοῖς δὲ τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν ἔχ' ἔχουσι θέας τινὰς διὰ τε τοῦ Μαρκελλοῦ καὶ διὰ τοῦ Τιβερίου ὡς καὶ ἀγορανομούντων ἐν αὐτοῖς
 2 τοῖς στρατοπέδοις ἐποίησεν. καὶ τῷ μὲν Ἰόβῳ τῆς τε Γαιτονλίας τινὰ ἀντὶ τῆς πατρῴας ἀρχῆς, ἐπεὶ περ ἐς τὸν τῶν Ῥωμαίων κόσμον οἱ πλείους αὐτῶν ἐσεγγράφατο, καὶ τὰ τοῦ Βόκχου τοῦ τε
 3 Βογοῦου ἔδωκεν· τοῦ δ' Ἀμύντου τελευτήσαντος οὐ τοῖς παισὶν αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν ἐπέτρεψε, ἀλλ' ἐς τὴν ὑπήκοον ἐσήγαγε, καὶ οὕτω καὶ ἡ Γαλατία μετὰ τῆς Ἀνκαονίας Ῥωμαίων ἄρχοντα ἔσχε, τὰ τε χωρία τὰ ἐκ τῆς Παμφυλίας πρότερον τῷ Ἀμύντῳ προσνεμηθέντα
 4 τῷ Ἰδίῳ νομῷ ἀπεδόθη. ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον Μάρκος Θινίκιος Κελτῶν τινὰς μετελθὼν, ὅτι Ῥωμαῖους ἄνδρας ἐς τὴν χώραν σφῶν κατὰ τὴν ἐπιμυζίαν ἐσελθόντας συλλαβόντες ἔφθειραν, τὸ ὄνομα καὶ αὐτὸς τὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῷ Αὐγούστῳ ἔδωκεν.
 5 καὶ ἐψηφίσθη μὲν πον καὶ τὰ ἐπινίκια αὐτῷ καὶ ἐπὶ τοῖς καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς τότε γενομένοις· ἐπεὶ δ' οὐκ ἠθέλησεν αὐτὰ πέμπειν, ἀπὸς τε ἐν ταῖς Ἀλπεσι τροπαιοφόρος οἱ ὠδοδομήθη, καὶ ἔξουσία ἐδόθη τοῦ τῇ πρώτῃ τοῦ ἔτους ἡμέρα καὶ τῷ στεφάνῳ καὶ τῇ ἑσθῆτι τῇ νικητηρίᾳ αἰεὶ χρῆσθαι.

Αὐγουστος μὲν ταῦτά τε ἐν τοῖς πολέμοις ἔπραξε, καὶ τὸ τοῦ
 27 Ἰανθοῦ τεμένισμα ἀνοιχθὲν δι' αὐτοὺς ἔκλεισεν, Ἀγρίππας δὲ ἐν τούτῳ τὸ ἄστυ τοῖς ἰδίοις τέλεσιν ἐπεκόσμησεν. τοῦτο μὲν γὰρ τὴν στοὰν τὴν τοῦ Ποσειδῶνος ὀνομασμένην καὶ ἐξωκοδόμησεν ἐπὶ ταῖς ναυκρατίαις καὶ τῇ τῶν Ἀργοναυτῶν γραφῇ ἐπελάμπρυνε, τοῦτο δὲ τὸ περιατήριον τὸ Λακωνικὸν κατεσκεύασεν· Λακωνικὸν γὰρ τὸ γυμνάσιον, ἐπειδὴ περ οἱ Λακεδαιμόνιοι γυμνοῦσθαι τε ἐν τῷ τότε
 2 χρόνῳ καὶ λίπα ἄσκεῖν μάλιστα ἐδόκουν, ἐπεκάλεσεν. τό τε πύλινθιον ὀνομασμένον ἐξετέλεσεν· προσαγορεύεται δὲ οὕτω τάχα μὲν ὅτι πολλῶν θεῶν εἰκόνας ἐν τοῖς ἀγάλμασι, τῷ τε τοῦ Ἄρεος καὶ τῷ τῆς Ἀφροδίτης, ἔλαβεν, ὡς δ' ἐγὼ νομίζω, ὅτι θολοειδὲς ὄν τῷ οὐρανῷ
 3 προσέοικεν. ἐβουλήθη μὲν οὖν ὁ Ἀγρίππας καὶ τὸν Αὐγουστον ἐνταῦθα ἰδρῦσαι, τὴν τε τοῦ ἔργου ἐπὶ κλησὶν αὐτῷ δοῦναι· μὴ δεξαμένον δὲ αὐτοῦ μηδέτερον ἐκεῖ μὲν τοῦ προτέρου Καίσαρος, ἐν δὲ τῷ προνόμῳ τοῦ τε Αὐγούστου καὶ ἑαυτοῦ ἀνδριάντας ἔστησεν.
 4 καὶ ἐγένετο γὰρ ταῦτα οὐκ ἔξ ἀντιπάλου τῷ Ἀγρίππᾳ πρὸς τὸν Αὐγουστον φιλοτιμίας, ἀλλ' ἐκ τῆς πρὸς ἐκείνον λιπαροῦς εὐνοίας

καὶ ἐκ τῆς πρὸς τὸ δημόσιον ἐνδελεχοῦς σπονδῆς, οὐ μόνον οὐδὲν αὐτὸν ἐπ' αὐτοῖς ὁ Αὔγουστος ἡτιάσατο, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλείον ἐτίμησεν. τοὺς τε γὰρ γάμους τῆς τε θυγατρὸς τῆς Ἰουλίας καὶ τοῦ 5 ἀδελφιδοῦ τοῦ Μαρκέλλου μὴ δυνηθεῖς ὑπὸ τῆς νόσου ἐν τῇ Ρώμῃ τότε ποιῆσαι δι' ἐκείνου καὶ ἀπὸν ἐώρτασεν· καὶ ἐπειδὴ ἡ οἰκία ἡ ἐν τῷ Παλατίῳ ὄρει, ἡ πρότερον μὲν τοῦ Ἀντωνίου γενομένη ὕστερον δὲ τῷ τε Ἀγρίππῃ καὶ τῷ Μεσσάλῃ δοθεῖσα, κατεφλέχθη, τῷ μὲν Μεσσάλῃ ἀργύριον ἐχαρίσατο, τὸν δὲ Ἀγρίππαν σύνοικον ἐποίησατο. οὗτός τε οὖν ἐκ τούτων οὐκ ἀπεικότως ἐγασσοῦτο, καὶ τις 6 Γάιος Θοράκιος αἰτίαν ἀγαθὴν ἔσχεν, ὅτι δημαρχῶν τὸν πατέρα, καίπερ ἐξελεύθερόν τινος ὄντα, ἔς τε τὸ θάνατον ἐσήγαγε καὶ ἐν τῷ δημαρχικῷ βάθρῳ παρεκαθίστατο. Πούπλιός τε Σεβήλιος ὄνομα καὶ αὐτὸς ἔλαβεν, ὅτι στρατηγῶν ἄρχτους τε τριακοσίας καὶ Αἰβυκὰ ἕτερα θηρία ἴσα ἐν πανηγύρει τινὶ ἀπέκτεινεν.

ἐκ δὲ τούτου δέκατον ὁ Αὔγουστος μετὰ Γαίῳ Νωρβανῷ 28 ἤρξε, καὶ ἐν τε τῇ νομηνίᾳ ὄρκους ἢ βουλή βεβαιοῦσα τὰς πράξεις 730 αὐτοῦ ἐποίησατο, καὶ ἐπειδὴ πλησιάζειν τε ἤδη τῇ πόλει ἡγγέλθη (ὑπὸ γὰρ τῆς ἀρρωστίας ἐχρόνισε) καὶ τῷ δήμῳ καθ' ἑκάτον δραχμὰς δώσειν ἐπέσχετο, τό τε γράμμα τὸ περὶ αὐτῶν ἀπηγόρευσε μὴ 2 πρότερον ἐκτεθεῖναι πρὶν ἢ καὶ ἐκείνη συνδόξῃ, πάσης αὐτὸν τῆς τῶν νόμων ἀνάγκης ἀπήλλαξαν, ἢ, ὥσπερ εἶρηται μοι, καὶ αὐτοτελὲς ὄντως καὶ αὐτοκράτωρ καὶ ἑαυτοῦ καὶ τῶν νόμων πάντα τε ὅσα βούλοιο ποιῶν καὶ πάνθ' ὅσα μὴ βούλοιο μὴ πράττοι. ταῦτα 3 μὲν ἀποδημοῦντι ἔτ' αὐτῷ ἐψηφίσθη, ἀφικομένῳ δ' ἐς τὴν Ρώμην ἄλλα τινὰ ἐπὶ τε τῇ σωτηρίᾳ καὶ ἐπὶ τῇ ἀνακομιδῇ αὐτοῦ ἐγένετο. τῷ τε Μαρκέλλῳ βουλεύειν τε ἐν τοῖς ἐστρατηγηκόσι καὶ τὴν ὑπατεῖαν δέκα θᾶττον ἔτεσιν ἢ περ ἐνενόμιστο αἰτῆσαι, καὶ τῷ Τιβερίῳ 4 πέντε πρὸ ἐκάστης ἀρχῆς ἔτεσι τὸ αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι ἐδόθη· καὶ παραχρῆμά γε οὗτος μὲν ταμίας ἐκεῖνος δὲ ἀγορανόμος ἀπεδείχθησαν. τῶν τε ταμιενσόντων ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐπιλιπόντων ἐκκληρώθησαν ἐς αὐτὰ πάντες οἱ μέχρ' ἑκατὼ ἔτων ἄνευ τοῦ ἔργου τούτου τεταμιενκότες.

ἐν μὲν οὖν τῇ πόλει ταῦτα τότε ἄξια μνήμης ἐγένετο· οἱ δὲ δὴ 29 Κάνταβροι οἱ τε Ἀστυρες, ὡς τάχιστα ὁ Αὔγουστος ἐκ τῆς Ἰβηρίας, Λούκιον Αἰμίλιον ἄρχοντα αὐτῆς καταλιπὼν, ἀπηλλάγη, ἐπανεστήσαν, καὶ πέμψαντες πρὸς τὸν Αἰμίλιον, πρὶν καὶ ὅτι οὖν ἐκφῆναι οἱ, σῖτόν τε καὶ ἄλλα τινὰ χαρίσασθαι τῷ στρατεύματι βούλεσθαι ἔφασαν, καὶ τούτου στρατιώτας συχνοὺς ὡς καὶ κομιοῦντας αὐτὰ 2

28 3 1 ὅσα ἂν μὴ*

Dio Cassius. II.

λαβόντες ἕς τε χωρία αὐτοὺς ἐπιτήδειά σφισιν ἐσθήγαγον καὶ κατεφόνευσαν. οὐ μέντοι καὶ ἐπὶ πολὺ ἥσθησαν· τῆς τε γὰρ χώρας αὐτῶν δηωθείσης καὶ τειχῶν τινῶν καυθέντων, τό τε μέγιστον τῶν χειρῶν τοῖς ἀεὶ ἄλισκομένοις ἀποκοπτομένων, ταχέως ἐχειριώθησαν.

3 ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐγίνετο, καὶ ἄλλη τις στρατεία καινὴ ἀρχὴν τε αἶμα καὶ τέλος ἔσχεν· ἐπὶ γὰρ Ἀραβίαν τὴν εὐδαίμονα καλουμένην, ἧς Σαβῶς ἐβασίλευεν, Αἴλιος Γάλλος ὁ τῆς Αἰγύπτου ἄρχων ἐπε-
4 στράτευσεν. καὶ ἕς μὲν ὄψιν οὐδείς αὐτῷ τὴν γε πρώτην ἦλθεν, οὐ μὴν καὶ ἀπόνως προεχώρει· ἥ τε γὰρ ἐρημία καὶ ὁ ἥλιος τὰ τε ὕδατα φύσιν τινὰ ἄτοπον ἔχοντα πᾶν αὐτοὺς ἐταλαιπώρησεν, ὥστε
5 τὸ πλεῖον τοῦ στρατοῦ φθαρῆναι. τὸ δὲ νόσημα οὐδενὶ τῶν συνήθων ὁμοιον ἐγίνετο, ἀλλ' ἕς τὴν κεφαλὴν ἐνσκήψαν ἐξήραινεν αὐτήν, καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς αὐτίκα ἀπόλλυε, τῶν δὲ δὴ περιγίγ-
6 νομένων ἕς τε τὰ σκέλη κατῆει, πᾶν τὸ μεταξὺ τοῦ σώματος ὑπερ-
βάν, καὶ ἐκεῖνά τε ἐλυμαίνετο, ἱαμὰ τε αὐτοῦ οὐδὲν ἦν χωρὶς ἢ εἰ
7 τις ἔλαιον οἶνον μεμιγμένον καὶ ἐπιε καὶ ἡλέησατο. ὅπερ πον πᾶν ὀλίγοις σφῶν ὑπῆρξε ποιῆσαι· οὔτε γὰρ ἡ χώρα οὐδέτερον αὐτῶν
8 φέρει οὔτε ἐκεῖνοι ἄφθονα αὐτὰ προπαρεσκευάσαντο. κὰν τῷ πόνῳ τούτῳ καὶ οἱ βάρβαροί σφισι προσεπέθεντο. τέως μὲν γὰρ ἦττους, ὁπότε γε καὶ προσμύξειαν αὐτοῖς, ἐγίνοντο, καὶ τινα καὶ χωρία ἀπέβαλον· τότε δὲ συμμάχῳ τῇ νόσῳ αὐτῶν χρησάμενοι τὰ τε σφέτερά ἐκομίσαντο καὶ ἐκείνων τοὺς περιλειφθέντας ἐξήλασαν ἐκ
9 τῆς χώρας. πρῶτοι μὲν δὴ Ῥωμαίων οὗτοι, νομίζω δ' ὅτι καὶ μόνοι, τοσοῦτον ἐπὶ πολέμῳ τῆς Ἀραβίας ταύτης ἐπῆλθον· μέχρι γὰρ τῶν Ἀθλούλων καλουμένων, χωρίου τινὸς ἐπιφανοῦς, ἐχώρησαν.

30 ὁ δ' Αὐγουστος ἐνδέκατον μετὰ Καλπουρνίου Πίσωνος ἄρξας
731 ἠρρώσθησεν αὐθις, ὥστε μηδεμίαν ἐλπίδα σωτηρίας σχεῖν· πάντα γοῦν ὥς καὶ τελευτήσων διέθετο, καὶ τὰς τε ἀρχὰς τοὺς τε ἄλλους τοὺς πρώτους καὶ τῶν βουλευτῶν καὶ τῶν ἱππέων ἀθροίσας διὰ
2 δοχὸν μὲν οὐδένα ἀπέδειξε, καίτοι τὸν Μάρκελλον πάντων προκρι-
θῆσεσθαι ἐς τοῦτο προσδοκῶντων, διαλεχθεὶς δὲ τινα αὐτοῖς περὶ τῶν δημοσίων πραγμάτων τῷ μὲν Πίσωνι τὰς τε δυνάμεις καὶ τὰς
3 προσόδους τὰς κοινὰς ἐς βιβλίον ἐσγράψας ἔδωκε, τῷ δ' Ἀγρίππᾳ τὸν δακτύλιον ἐνεχείρισεν. καὶ αὐτὸν μηδὲν ἔτι μηδὲ τῶν πᾶν ἀναγκαίων ποιεῖν δυνάμενον Ἀντωνίος τις Μούσας καὶ ψυχρολου-
σίαις καὶ ψυχροποσίαις ἀνέσωσεν· καὶ διὰ τοῦτο καὶ χρήματα παρὰ
τε τοῦ Αὐγουστοῦ καὶ παρὰ τῆς βουλῆς πολλὰ καὶ τὸ χρυσοῖς δακτυλίοις (ἀπελεύθερος γὰρ ἦν) χρῆσθαι τὴν τε ἀτέλειαν καὶ ἐαυτῷ

29 6 3 προπαρεσκευάδατο? *
3 1 ὅτι

8 3 Ἀδούλων?

30 1 3 τὰς γε

καὶ τοῖς ὁμοτέγχοις, οὐχ ὅτι τοῖς τότε οὖσιν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔπειτα
 ἐσομένοις, ἔλαβεν. ἀλλ' ἔδει γὰρ αὐτὸν τὰ τε τῆς τύχης καὶ τὰ 4
 τῆς πεπρωμένης ἔργα προσποιούμενον παρὰ πόδας ἀλῶναι, ὁ μὲν
 Αὔγουστος οὕτως ἐσώθη, ὁ δὲ δὴ Μάρκελλος νοσήσας οὐ πολλῶ
 ὕστερον καὶ τὸν αὐτὸν ἐκείνῳ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Μούσα τρόπον θε-
 ραπνεύμενος ἀπέθανεν. καὶ αὐτὸν ὁ Αὔγουστος δημοσίᾳ τε ἔθαψεν, 5
 ἐπαινέσας ὥσπερ εἰδιστο, καὶ ἐς τὸ μνημεῖον ὃ ὠκοδομεῖτο κατέ-
 θετο, τῇ τε μνήμῃ τοῦ θεάτρον τοῦ προκαταβληθέντος μὲν ὑπὸ
 τοῦ Καίσαρος, Μαρκελλοῦ δὲ ὠνομασμένου ἐτίμησεν, καὶ οἱ καὶ 6
 εἰκόνα χροσῆν καὶ στέφανον χροσοῦν δίφρον τε ἀρχικὸν ἐς τε τὸ
 θεάτρον ἐν τῇ τῶν Ῥωμαίων πανηγύρει ἐσφέρεσθαι καὶ ἐς τὸ μέσον
 τῶν ἀρχόντων τῶν τελόντων αὐτὰ τίθεσθαι ἐκέλευσεν.

ταῦτα μὲν ὕστερον ἔπραξεν, τότε δὲ σωθεὶς τὰς διαθήκας ἐσή- 31
 νεργε μὲν ἐς τὸ σενέδριον καὶ ἀναλέξασθαι ἠθέλησεν, ἐνδεικνύμενος
 τοῖς ἀνθρώποις ὅτι οὐδένα τῆς ἀρχῆς διάδοχον καταλειποῦς ἦν,
 οὐ μέντοι καὶ ἀνέγνω· οὐδεὶς γὰρ ἐπέτρειπεν. ἐθαύμαζον μέντοι 2
 καὶ πάνν πάντες αὐτοῦ ὅτι τὸν Μάρκελλον καὶ ὡς γαμβρὸν καὶ
 ὡς ἀδελφιδοῦν ἀγαπῶν, καὶ ἄλλας τε αὐτῷ τιμὰς διδούς καὶ τὴν
 ἐσορτὴν ἣν ἐκ τῆς ἀγορανομίας ἐπετέλει συνδιαθεὶς λαμπρῶς, ὥστε 3
 τὴν τε ἀγορὰν ἐν παντὶ τῇ θέρει παραπετάσμασι κατὰ χορυφὴν
 διαλαβεῖν καὶ ὀρχηστὴν τινα ἱππέα γυναικὰ τε ἐπιφανῆ ἐς τὴν
 ὀρχήστραν ἐσαγαγεῖν, ὅμως τὴν μοναρχίαν οὐκ ἐπίστευσεν, ἀλλὰ
 καὶ τὸν Ἀγρίππαν αὐτοῦ προετίμησεν. οὕτως, ὡς ἔοικεν, οὐδέπω 4
 τῇ τοῦ μεираκίου γνώμῃ ἐθάρσει, ἀλλ' ἦτοι τὸν δῆμον τὴν ἐλευθε-
 ρίαν κομίσασθαι ἢ καὶ τὸν Ἀγρίππαν τὴν ἡγεμονίαν παρ' ἐκείνου
 λαβεῖν ἠθέλησεν· εὐ τε γὰρ ἡπίστατο προσφιλεῖ σφίσι ἐς τὰ μά-
 λιστα αὐτὸν ὄντα, καὶ οὐκ ἐβούλετο παρ' ἑαυτοῦ δὴ δοκεῖν αὐτὴν 32
 τηδεῖως τῷ Ἀγρίππᾳ διὰ τοῦτο ἔχοντα, ἐς τὴν Συρίαν εὐθὺς τὸν
 Ἀγρίππαν, μὴ καὶ διατριβὴ τις καὶ ἀνιμαχία αὐτοῖς ἐν ταῦτῳ
 οὐσι συμβῆ, ἔστειλεν. καὶ ὅς ἐκ μὲν τῆς πόλεως εὐθὺς ἐξώρμησεν,
 οὐ μέντοι καὶ ἐς τὴν Συρίαν ἀφίκετο, ἀλλ' ἔτι καὶ μᾶλλον μετριάζων
 ἐκεῖσε μὲν τοὺς ὑποστρατήγους ἔπειμην, αὐτὸς δὲ ἐν Λέσβῳ διέτριπεν.

ταῦτά τε οὕτως ὁ Αὔγουστος ἐποίησε, καὶ στρατηγούς δέκα, 2
 ὡς οὐδὲν ἔτι πλειόνων δέόμενος, ἀπέδειξεν· καὶ τοῦτο καὶ ἐπὶ πλείω
 ἔτη ἐγένετο. ἔμελλον δὲ αὐτῶν οἱ μὲν ἄλλοι τὰ αὐτὰ ἄπερ καὶ
 πρόσθεν ποιήσιν, δύο δὲ ἐπὶ τῇ διοικήσει ὅσα ἔτη γενήσεσθαι.
 διατάξας δὲ ταῦτα ὡς ἕκαστα, ἀπέιπε τὴν ὑπατείαν ἐς Ἀλβανὸν 3

- ἐλθῶν· ἐπεὶ γὰρ αὐτός, ἔξ ὧπερ τὰ πράγματα κατέστη, καὶ τῶν ἄλλων οἱ πλείους δι' ἔτους ἤρξαν, ἐπισχεῖν τε τοῦτο αὐτῷ, ὅπως ὅτι πλείστοι ὑπατεύωσιν, ἡθέλῃσε, καὶ ἔξω τοῦ ὕστερος αὐτὸ ἐποίησεν, ἵνα μὴ κωλυθῇ. καὶ ἐπὶ τε τούτῳ ἔπαινον ἔσχε, καὶ ὅτι Λούκιον ἀνθ' ἑαυτοῦ Σήσιον ἀνθεύλετο, αἰεὶ τε τῷ Βροῦτῳ συσπουδάσαντα καὶ ἐν πᾶσι τοῖς πολέμοις συστρατεύσαντα, καὶ ἔτι καὶ τότε καὶ μνημονεύοντα αὐτοῦ καὶ εἰκόνας ἔχοντα καὶ ἐπαίνους ποιούμενον· τό τε γὰρ φιλικὸν καὶ τὸ πιστὸν τοῦ ἀνδρὸς οὐ μόνον οὐκ ἐμίσησεν ἀλλὰ καὶ ἐτίμησεν. καὶ διὰ ταῦτα ἡ γερονσία δῆμαρχόν τε αὐτὸν διὰ βίου εἶναι ἐψηφίσατο, καὶ χρηματίζειν αὐτῷ περὶ ἐνός τινος ὅτου ἂν ἐθελήσῃ καθ' ἐκάστην βουλὴν, κἂν μὴ ὑπατεύῃ, ἔδωκεν, τὴν τε ἀρχὴν τὴν ἀνθύπατον ἔσαι καθάπαξ ἔχειν ὥστε μῆτε ἐν τῇ ἐσόδῳ τῇ εἴσῳ τοῦ πωμηγίου κατατίθεσθαι αὐτὴν μὴτ' αὐτῷς ἀνανεοῦσθαι, καὶ ἐν τῷ ὑπηκόῳ τὸ πλεῖον τῶν ἐκασταχόθι ἀρχόντων ἰσχύειν ἐπέτρεψεν. ἀφ' οὗ δὴ καὶ ἐκεῖνος καὶ οἱ μετ' αὐτὸν αὐτοκράτορες ἐν νόμῳ δὴ τινι τοῖς τε ἄλλοις καὶ τῇ ἑξουσίᾳ τῇ δημαρχικῇ ἐχρήσαντο· τὸ γὰρ τοι ὄνομα αὐτὸ τὸ τῶν δημάρχων οὐθ' ὁ Αὐγουστος οὐτ' ἄλλος οὐδεὶς αὐτοκράτωρ ἔσχεν.
- 33 καὶ μοι δοκεῖ ταῦθ' οὕτω τότε οὐκ ἐκ κολακείας ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τιμηθεὶς λαβεῖν. τὰ τε γὰρ ἄλλα ὡς ἐλευθέρους σφίσι προσεφέρετο, καὶ ἐπειδὴ ὁ μὲν Τηριδάτης αὐτός, παρὰ δὲ δὴ τοῦ Φραάτου πρέσβεις, ἐφ' οἷς ἀντενεκάλουν ἀλλήλοις ἀφίκοντο, ἐς τὴν βουλὴν αὐτοὺς ἐσήγαγε, καὶ μετὰ τοῦτο ἐπιτραπείς παρ' αὐτῆς τὴν διάγνωσιν τὸν μὲν Τηριδάτην τῷ Φραάτῃ οὐκ ἔξεδωκεν, τὸν δὲ νῖδον αὐτῷ, ὃν πρότερον παρ' ἐκείνου λαβὼν εἶχεν, ἀπέπεμψεν ἐπὶ τῷ τοῦς τε αἰχμαλώτους καὶ τὰ σημεῖα τὰ στρατιωτικὰ τὰ ἐν τε τῇ τοῦ Κράσσου καὶ ἐν τῇ τοῦ Ἀντωνίου συμφορᾷ ὕλόντα κομίσασθαι.
- 3 καὶ τῷ αὐτῷ τούτῳ ἔπει ἀγορανόμον τέ τινα τῶν καταδεεστέρων ἀποθανόντα Γάιος Καλπούρνιος, καίτοι προηγορανομικῶς ἐν τοῖς ἀμείνοσι, διεδέξατο, ὅπερ ἐπ' οὐδενὸς ἄλλον μνημονεύεται γερόμενον· κἂν ταῖς ἀροχαῖς δύο καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐπολιάρχησαν, καὶ εἰς γέ τις αὐτῶν οὐδ' ἐς μειράκιόν ποω τελῶν ὅμως ἤρξεν.
- 4 αἰτίαν μὲν οὖν ἡ Λιβία τοῦ θανάτου τοῦ Μαρκελλοῦ ἔσχεν, ὅτι τῶν νείων αὐτῆς προετιτίμητο· ἐς ἀμφίβολον δ' οὖν ἡ ὑποψία αὕτη καὶ ὑπ' ἐκείνου τοῦ ἔτους καὶ ὑπὸ τοῦ ἑπειτα, οὕτω νοσῶδων γενομένων ὥστε πάνυ πολλοὺς ἐν αὐτοῖς ἀπολέσθαι, κατέστη.
- 5 καὶ φιλεῖ γὰρ πως αἰεὶ τι πρὸ τῶν τοιούτων προσημαίνεσθαι, τότε μὲν λύκος τε ἐν τῷ ὕστει συνελήφθη, καὶ πῦρ χειμῶν τε πολλοῖς

οικοδομήμασιν ἐλυμήνατο, ὃ τε Τίβερις ἀνέξηθεις τήν τε γέφυραν τήν ξυλίνην κατέστυρε καὶ τήν πόλιν πλωτὴν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐποίησεν.

τῷ δ' ἐπιγενομένῳ ἔτει, ἐν ᾧ Μάρκος τε Μάρκελλος καὶ Λού- ΝΔ
κιος Ἀρρουντίος ὑπάτευσαν, ἥ τε πόλις πελαγίσαντος αὐθις τοῦ 732
ποταμοῦ ἐπλεύσθη, καὶ κερανοῖς ἄλλα τε πολλὰ ἐβλήθη καὶ οἱ
ἀνδριάντες οἱ ἐν τῷ πυρναίῳ, ὥστε καὶ τὸ δόρυ ἐκ τῆς τοῦ Ἀβ-
γούστου χειρὸς ἐκπεσεῖν. πονούμενοι οὖν ὑπὸ τε τῆς νόσου καὶ ²
ὑπὸ τοῦ λιμοῦ (ἐν τε γὰρ τῇ Ἰταλίᾳ πάσῃ ὁ λοιμὸς ἐγένετο καὶ
τὴν χώραν οὐδεὶς εἰργάσατο· δοκῶ δ' ὅτι καὶ ἐν τοῖς ἔξω χωρίοις
τὸ αὐτὸ τοῦτο συντηρέχθη) νομίσαντες οἱ Ῥωμαῖοι οὐκ ἄλλως σφίσι
ταῦτα συμβεβηκέναι, ἀλλ' ὅτι μὴ καὶ τότε ὑπατεύοντα τὸν Ἀβ-
γούστον ἔσχον, δικτάτορα αὐτὸν ἠθέλησαν προχειρίσασθαι, καὶ τήν ³
τε βουλὴν κατακλείσαντες ἐς τὸ συνέδριον ἐπηγάγκασαν τοῦτο ψη-
φίσασθαι, ἀπειλούντες σφας καταπρήσειν, καὶ μετὰ ταῦτα τὰς
ῥάβδους τὰς τέσσαρας καὶ εἴκοσι λαβόντες προσῆλθον αὐτῷ, δικ-
τάτορά τε ἅμα δεόμενοι λεχθῆναι καὶ ἐπιμελητὴν τοῦ σίτου, καθά-
περ ποτὲ τὸν Πομπήιον, γενέσθαι. καὶ ὅς τοῦτο μὲν ἀναγκαίως ⁴
ἐδέξατο, καὶ ἐκέλευσε δύο ἄνδρας τῶν πρὸ πέντε πον ἀεὶ ἐτῶν
ἐστρατηγηκότων πρὸς τὴν τοῦ σίτου διανομὴν κατ' ἔτος αἰρεῖσθαι,
τὴν δὲ δικτατορίαν οὐ προσήκατο, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐσθῆτα προσκα-
τεροῆξατο, ἐπειδὴ μηδένα τρόπον ἄλλως σφᾶς ἐπισχεῖν, μήτε δια-
λεγόμενος μήτε δεόμενος, ἠδυνήθη· τήν τε γὰρ ἐξουσίαν καὶ τὴν ⁵
τιμὴν καὶ ὑπὲρ τοὺς δικτάτορας ἔχων, ὁρθῶς τό τε ἐπίφθονον καὶ
τὸ μισητὸν τῆς ἐπικλήσεως αὐτῶν ἐφυλάξατο. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο ²
καὶ τιμητὴν αὐτὸν διὰ βίου χειροτονῆσαι βουλομένων ἐποίησεν·
οὔτε γὰρ τὴν ἀρχὴν ὑπέστη, καὶ εὐθὺς ἐτέρους τιμητὰς, Παῦλόν
τε Αἰμίλιον Λέπιδον καὶ Λούκιον Μουνάτιον Πλάγκον, τοῦτον μὲν
ἀδελφὸν τοῦ Πλάγκου ἐκείνου τοῦ ἐπικληροχθέντος ὄντα, τὸν δὲ δὴ
Λέπιδον αὐτὸν τότε θανατωθέντα, ἀπέδειξεν. ἔσχατοι οὗτοι τὴν ²
τιμητείαν ἰδιῶται ἅμα ἔσχον, ὥσπερ πον καὶ παραχορῆμα αὐτοῖς
ἐδηλώθη· τὸ γὰρ βῆμα ἀφ' οὗ τι πράξαιν τῶν προσηκόντων σφίσιν
ἔμελλον, συνέπεσεν ἀναβάντων αὐτῶν ἐν τῇ πρώτῃ τῆς ἀρχῆς ἡμέρᾳ
καὶ συννετρίβη, καὶ μετὰ τοῦτο οὐδένες ἄλλοι τιμηταὶ ὅμοιοι αὐτοῖς
ἅμα ἐγένοντο. καὶ τότε δὲ ὁ Ἀγούστος, καίπερ ἐκείνων αἰρεθέν- ³
των, πολλὰ τῶν ἐς αὐτοὺς ἀνηκόντων ἔπραξεν. τῶν τε συσσιτίων
τὰ μὲν παντελῶς κατέλυσε, τὰ δὲ πρὸς τὸ σωφρονέστερον συνέστειλεν.
καὶ τοῖς μὲν στρατηγοῖς τὰς πανηγύρεις πάσας προσέταξεν, ἔκ τε